

मूल्य ₹ १५/-

हसती दुनिया

(मराठी)

अंक ९ • वर्ष १८ वे • पृष्ठे १२ • सप्टेंबर - २०२१

शिक्षक दिनाच्या
शुभेच्छा

हसती दुनिया

(मश्टी)

अंक ०९ • वर्ष १८ वे • पृष्ठे ५२ • सप्टेंबर - २०२१

बालकांच्या बौद्धिक आणि आध्यात्मिक विकासाची आगळी वेगळी भेट
(पंजाबी, इंग्रजी व हिंदी भाषेतसुध्दा प्रकाशित)

संपादक
राजेंद्र थोरात
(अवैतनिक)

सजावट व चित्रे
स्वप्निल वि. व्हाटवळ

राजनंदन कृ. पिंपळकर • श्रीकांत द. पाटील

संत निरंकारी मंडळ (चेंबूर) करिता मुद्रक व प्रकाशक श्री. चंद्रकांत अनंत जाधव यांनी ही हसती दुनिया पत्रिका संतोष प्रिंटरर्स, जय शिवाजी नगर, कात्रक रोड, बेस्ट डेपो, वडाळा, मुंबई- ४०००३१, येथे छापून संत निरंकारी भवन, ५० मोरबाग रोड, दादर (पूर्व), मुंबई-४०००१४. येथे प्रकाशित केली.

कार्यालयाचा पत्ता

५०, मोरबाग रोड, संत निरंकारी सत्संग भवन,
दादर, मुंबई - ४०० ०१४

ई-मेल marathihastiduniya@gmail.com

Website : www.nirankari.org

लेखकांच्या मताशी सहमत असणे अनिवार्य नाही

देश	1 वर्ष	3 वर्ष	5 वर्ष	11 वर्ष
भारत/नेपाळ	₹ 150	₹ 400	₹ 700	₹ 1500
यू.के.	£ 15	£ 40	£ 70	£ 150
यूरोप	€ 20	€ 55	€ 95	€ 200
अमेरिका	\$ 25	\$ 70	\$ 120	\$ 250
कॅनडा/ऑस्ट्रेलिया	\$ 30	\$ 85	\$ 140	\$ 300

मासिक पत्रिकेविषयी चौकशीसाठी हेल्प लाईन : ०२२-२४१० ५७४९

स्तंभ

- दोन शब्द ०४
- विचारपुष्प १०
- दादाला विचारु या १३
- वैज्ञानिक प्रश्नोत्तरे १४
- शब्दकोडे १५
- आरोग्याचा मंत्र २२
- दिव्यवाणी २५
- वाढदिवसाच्या शुभेच्छा २६
- हसा मुलांनो हसा ३०
- सामान्य ज्ञान ४५
- चित्र काढा आणि रंग भरा ५०

चित्रकथा

- आजोबा १६
- किट्टी ३८

विशेष व प्रेरक प्रसंग

- व्यक्तिविशेष ०८
- प्रेरणादायी व्यक्तिमत्त्व २३
- विशेष २७
- भ्रमंती ३२
- तेजस्विनी ३४
- समर्थ दर्शन - भाग ७७ ३६
- संतकथा ४२
- मत्स्यजगत ४८
- विश्वजगत ४९

कथा

- महात्मा बर्बरिक ०५
- खरा धर्म ०८
- भावना परोपकाराची ११
- ईश्वराची शक्ती २०
- यतो धर्मः तथो जयः २८
- ...काय मागावे ४३
- शास्त्रांचा अर्थ ४६

४८

२०

४९

२८

कविता

- आई विना जग नाही ते असं २४
- लहानपण देगा देवा ४७

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

निसर्गाकडून शिकावे

एक संत महात्मा आपल्या शिष्यासोबत एका जंगलांमधून जात होता. चालता चालता ते एका उंच टेकडीवर आले. त्याच वेळी शिष्याचा पाय घसरला आणि तो घसरत घसरत दरीमध्ये पडू लागला. तेवढ्यात त्याच्या हातात एक बांबूचं झुडुप लागलं. त्या बांबूच्या छोट्या झुडपाला त्याने घट्ट पकडून ठेवलं. त्यामुळे तो दरीत पडता पडता वाचला. कारण बांबू लवचिक असल्यामुळे तो वाकला; परंतु मोडला नाही किंवा जमिनीतून उपटून निघाला नाही. त्यामुळे तो शिष्य कितीतरी वेळ तसाच लटकत राहू शकला. थोड्या वेळातच गुरुदेव तिथे पोहोचले आणि त्यांनी त्याला हाताचा आधार देत वर खेचून घेतले. पुढे दोघेही चालू लागले. चालता चालता गुरुदेवांनी त्याला विचारले, “बाळ! ज्या बांबूने तुझा प्राण वाचवला तो बांबू तुला काही म्हणाला का?” शिष्य म्हणाला, “नाही गुरुदेव, कदाचित माझे प्राण संकटात असल्यामुळे मी लक्ष दिलं नसेल आणि दुसरं म्हणजे झाडाझुडपांची भाषादेखील मला येत नाही तेव्हा आपणच सांगावे.”

गुरुदेव मंदस्मित करत म्हणाले, “बाळ! दरीत पडता-पडता तू ज्या बांबूला पकडलं होतं, तो पूर्णपणे वाकलेला होता. तरीही त्याने आपली जागा न सोडता तुला आधार दिला आणि तुझा जीव वाचवला. ज्या बांबूला तू पकडून ठेवले

होते तो फक्त वाकला, मोडून पडला नाही आणि तू हात सोडताच पुन्हा सरळ झाला. त्यावरून बांबूने तुला एकच गोष्ट शिकवली, ती म्हणजे माणसाने वाईट परिस्थितीत काही काळ शांत राहावे, नमते घ्यावे आणि पुन्हा परिस्थिती बदलल्यानंतर पूर्ववत आनंदात जीवन जगावे. जीवनात अनेक असे प्रसंग येतात, जे आपल्याला मुळापासून उपटून टाकू पाहतात; परंतु या बांबूने हाच संदेश दिला आहे, की जीवनात कितीही कठीण प्रसंग आला तरीही वेळ प्रसंगी थोडसं सहन करत, नमतं घेऊन स्थिरचित्त राहावे. दोलायमान होऊ नये. कारण कुठलीही परिस्थिती ही कायम टिकत नसते. बांबूचा लवचिकपणा म्हणजेच विनम्रता. विनम्रपणा हा कमकुवतपणा नसून ही त्याची शक्ती असते. परिस्थिती बदलताच तो पुन्हा पूर्ववत होतो. खरंतर झाडाझुडपांची भाषा कोणालाही येत नाही; परंतु हीच झाडं झुडुपं आपल्याला स्वतःच्या आचरणाने प्रत्येक वेळी जी जी शिकवण देत असतात ती आपण ओळखली पाहिजे.”

कठीण प्रसंगी कोणी हतबल होऊन मनाने मोडून पडतो तर कोणी कणखर बनून परिस्थितीचा सामना करायला शिकतो. हेच तर आपल्याला निसर्गाकडून शिकायचं आहे.

- राजेंद्र थोरात ...

पौराणिक कथासार

महात्मा बर्बरिक

कौ रव-पांडवांचे युद्ध सुरु होणार होते. युद्धाची जोरदार तयारी चालू होती. त्यावेळी पांडवांचा वंशज असलेला बर्बरिक युद्धात सहभागी होण्यासाठी हस्तिनापुरात आला; परंतु श्रीकृष्णाने त्याला युद्धामध्ये सहभागी होऊ दिले नाही.

बर्बरिक युद्धात सहभाग का घेऊ शकत नव्हता? तो तर महापराक्रमी होता पांडवांच्या बाजूने लढण्यासाठी आला होता. मग त्याला युद्धामध्ये का सहभागी होऊ

दिले नाही? कोण होता हा बर्बरिक?

पांडव ज्यावेळी वनवासात होते त्यावेळी भीमाचा विवाह राक्षसकन्या हिडिंबाशी झाला. भीमापासून तिला जो पुत्र झाला त्याचं नाव घटोत्कच. पुढे घटोत्कचाला पुत्र झाला त्याचं नाव बर्बरिक. बर्बरिकाला त्याचे गुरु विजयसिद्धसेन यांनी अशी शस्त्रविद्या शिकवली की त्याला युद्धामध्ये कोणीही पराभूत करू शकत नव्हते. कामाक्षी देवीच्या कृपेने त्याला असे

अमोघअस्त्र प्राप्त झाले होते, की त्यामुळे तो अजेय झाला होता. जेव्हा तो पांडवांच्या बाजूने युद्धात सहभागी होण्यासाठी निघाला तेव्हा त्याच्या गुरुदेवांचा आशीर्वाद घेताना गुरुदेव त्याला म्हणाले, “वत्स, जे दुर्बल असतील त्यांना सहाय्य कर.” गुरुला त्याने तसे वचन दिले आणि तो पांडवांकडे आला; परंतु गुरुला दिलेल्या वचनावर आपण दृढ राहणार असे त्याने पांडवाना सांगितले. वास्तविक पाहता कौरवांची सेना जरी अफाट असली तरीदेखील पांडवांचा पक्ष हा बलवान होता. कारण त्यांच्या पक्षात सत्य होते आणि प्रत्यक्ष भगवान श्रीकृष्ण देखील होते. जर बर्बरीक युद्धात सहभागी झाला असता तर कौरवांना असहाय्य पाहून त्याने कौरवांच्या बाजूने युद्ध केले असते. त्यामुळे पांडवांचा विनाश झाला असता.

एकीकडे आपल्या स्वकियांच्या जीवाचा प्रश्न तर दुसरीकडे गुरुदेवांना दिलेले वचन. या द्विधा मनःस्थितीत तो सापडला होता. त्याने श्रीकृष्णाकडे याबाबत मार्गदर्शन करावे अशी विनंती केली. श्रीकृष्ण म्हणाले, “मी तुला मार्गदर्शन करतो; परंतु तुला गुरुदक्षिणा द्यावी लागेल” बर्बरिक म्हणाला, “आपण जे मागाल ते द्यायला मी तयार आहे; परंतु मला या समस्येतून मार्ग दाखवा.” त्यावर भगवान श्रीकृष्ण म्हणाले, “हे बर्बरीक मला तुझे शीर हवे आहे.” बर्बरिक क्षणभर गप्प राहिला. त्यावर श्रीकृष्ण म्हणाले, “गुरुदक्षिणा द्यायचं तू वचन दिलं होतंस ना? मग आता गप्प का?” बर्बरिक म्हणाला, “हे भगवान, मी असे ऐकले आहे

की महाभारताचे असे भयानक महायुद्ध आधी कधी झाले नाही आणि पुढे कधी होणार नाही; परंतु मला हे युद्ध पाहता येणार नाही.”

त्यावर श्रीकृष्ण म्हणाले, “तुझे इच्छा मी अवश्य पूर्ण करेन. तुझे डोळे हे महायुद्ध पाहू शकतील आणि त्याचा अर्थही जाणू शकतील.” श्रीकृष्णाचे वचन लक्षात घेऊन बर्बरिकाने त्वरित आपले शीर कापून त्यांना अर्पण केले. श्रीकृष्ण भिमाला म्हणाले, “कुरुक्षेत्राच्याजवळ असलेल्या उंच टेकडीवर हे शीर नेऊन ठेवण्याची व्यवस्था करा. संपूर्ण युद्धाचा प्रसंग बर्बरिक आपल्या डोळ्यांनी पाहू शकेल. बर्बरिकाचे शीर उंच पर्वतावर नेऊन ठेवले.

ही घटना ज्यावेळी बर्बरिकाची माता मोरवी हिला समजली, तेव्हा ती शोकाकुल होत श्रीकृष्णाला दोष देऊ लागली; परंतु महर्षी व्यास त्याठिकाणी उपस्थित झाले आणि शोकाकुल मोरवीला म्हणाले, “मोरवी, व्यर्थ शोक करू नकोस, जेव्हा बर्बरिक जन्माला आला तेव्हा त्याचे भविष्य तू मला विचारले होते; पण मी त्यावेळी गप्प राहिलो. कारण मला माहित होते की तरुण वयातच त्याचा मृत्यू श्रीकृष्णाला शीशदान देऊन होणार आहे. ही गोष्ट भगवान श्रीकृष्ण देखील टाळू शकत नाहीत, परंतु हे लक्षात घे की बर्बरिकाने महायुद्धात भाग घेऊन पांडवांच्या वंशाचं रक्षण केलं आहे आणि धर्माची साथ दिलेली आहे. यापुढे बर्बरिकाचे हे बलिदान इतिहास विसरणार नाही. त्याची पूजा होईल. तो केवळ शूर योद्धा म्हणून ओळखला न जाता ‘महात्मा बर्बरिक’ म्हणून ओळखला जाईल.

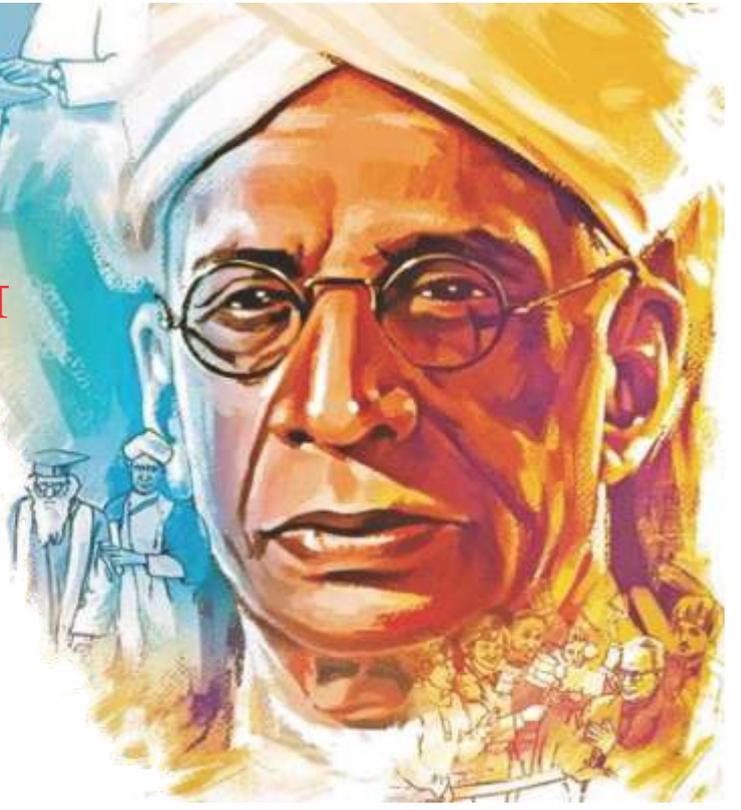

डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन

डॉक्टर राधाकृष्णन हे विद्यार्थीप्रिय शिक्षक होते. १९२१ ची ही घटना आहे. त्यावेळी म्हैसूर युनिव्हर्सिटी मधून त्यांची बदली कलकत्ता यूनिवर्सिटीला झाली. त्याप्रसंगी सर्व विद्यार्थी इतके भावुक झाले होते की डॉ. राधाकृष्णन यांचा विरह ते सहन करू शकत नव्हते; परंतु निरोप देणे तर भाग होते. त्यावेळी म्हैसूरच्या महाराजा कॉलेजच्या विद्यार्थ्यांनी त्यांच्यासाठी एक बग्गी सुंदर फुलांनी सजवली.

निरोप समारंभ पार पडल्यानंतर राधाकृष्णन सभागृहातून बाहेर निघाले. तेव्हा बाहेर फुलांनी सजवलेली बग्गी बघून ते आश्चर्यचकित झाले. विद्यार्थ्यांनी त्यांना बग्गी मध्ये स्थानापन्न केले आणि बग्गीला घोडे न जुंपता काही विद्यार्थी स्वतः बग्गी खेचू लागले. विद्यार्थ्यांनी आपल्या प्रिय शिक्षकाला अशाप्रकारे म्हैसूर रेल्वे स्टेशनपर्यंत पोचवले. आपल्या विद्यार्थ्यांचं प्रेम पाहून राधाकृष्णन यांनाही गहिवरुन आले.

डॉक्टर राधाकृष्णन केवळ अध्यापकच नव्हते तर ते एक तत्त्वज्ञानी होते. १९२६ साली हॉवर्ड यूनिव्हर्सिटीमध्ये इंटरनॅशनल काँग्रेस ऑफ फिलॉसॉफी या कार्यक्रमाचं आयोजन केलं होतं. तेथे त्यांनी जे भाषण केलं, त्या भाषणाचा वृत्तांत

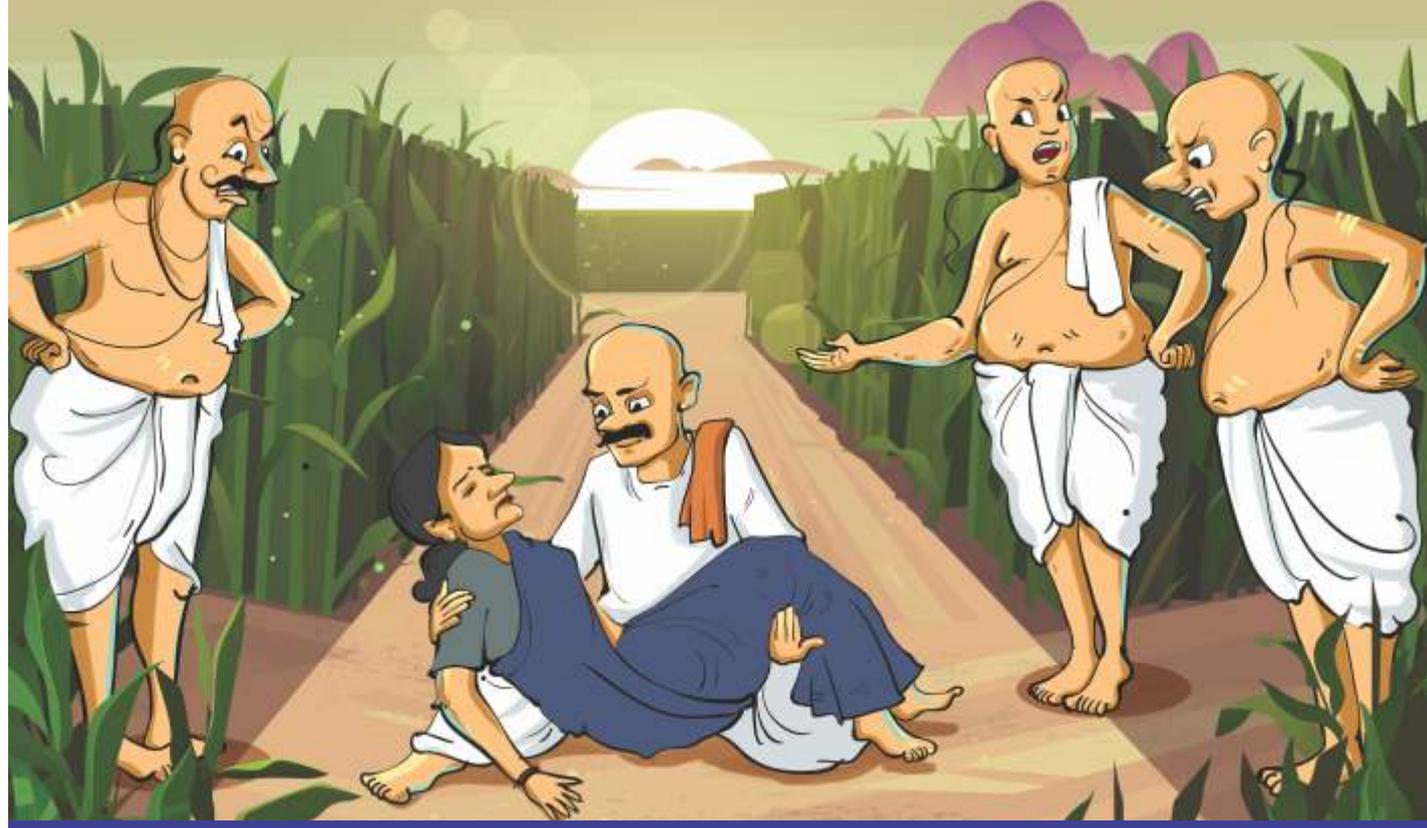

अमेरिकेतील सर्व वर्तमानपत्रात पहिल्या पानावर ठळकपणे छापण्यात आला होता. पाश्चिमात्य देशातील तत्त्वज्ञानी त्यांच्या भाषणाने खूपच प्रभावित झाले. एक भारतीय तत्त्ववेत्ता आपल्या भारतीय तत्त्वज्ञानाचं इतकं सुंदर विवेचन पाश्चिमात्य भाषेत समजावून सांगू लागला हे पाहून पाश्चिमात्य तत्त्ववेत्ते हैराण झाले. त्याच वर्षी ऑक्सफर्ड युनिव्हर्सिटी प्रेसमधून त्यांचे व्ह्यू ऑफ हिंदू लाइफ हे पुस्तक देखील प्रकाशित झाले. शिक्षण क्षेत्रामध्ये त्यांचं नाव १९३१ ते १९३५ या काळात पाच वेळा नोबल पारितोषिकासाठी नामांकित केले गेले.

डॉक्टर राधाकृष्णन यांचा जन्म तामिळनाडूतील तिरुमनी या गावी एका गरीब ब्राह्मण कुटुंबात ५ सप्टेंबर १८८८ रोजी झाला. त्यांचे प्राथमिक शिक्षण गावातच झाले. त्यानंतर वेल्लूर मधून त्यांनी

(पान ०९ वर)

कथा

खरा धर्म

प्रसिद्ध हिंदी लेखक आचार्य हजारीप्रसाद द्विवेदी यांच्या जीवनातील हा एक प्रसंग आहे. त्या काळात जातिभेद, शिवा-शिव, उच्चनीचता, कर्मकांड या गोष्टीला खूप महत्त्व दिले जाई; परंतु आचार्य जरी ब्राह्मण कुळात जन्मलेले असले तरी ते हे सर्व भेदभाव मानत नसत. त्यांच्या मते मानवता हाच सर्वश्रेष्ठ धर्म आहे.

एकदा ते आपल्या शेतातून घरी जात असताना त्यांना वाटेत एका स्त्रीच्या

किंचाळण्याचा आवाज आला. त्यांनी इकडे तिकडे पाहिले तर त्यांना दिसून आले, की शेतात मजुरी करणारी एक अस्पृश्य महिला रडत-ओरडत बेशुद्ध होऊन पडली. ते त्या महिलेजवळ गेले. तेव्हा त्यांनी पाहिले, की एक विषारी साप चावून निघून गेला होता. त्यांनी क्षणाचाही विचार न करता त्या महिलेच्या पायाला जिथे सापाने दंश केला होता त्याच्या वरच्या भागात हाताने घट्ट दाबून धरले. विष शरीरात पसरू नये म्हणून घट्ट दाबून

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

धरले; पण असे किती वेळ धरून ठेवणार? पायाला बांधून ठेवण्यासाठी कुठे दोरीही दिसेना. त्यांनी मागचा पुढचा विचार न करता स्वतःच्या गळ्यातले जानवे काढून त्या महिलेच्या पायास घट्ट आवळून बांधले. विषाचा प्रभाव पुढे वाढत गेला नाही. तेवढ्यात इतरही ब्राह्मण तिथे गोळा झाले. हजारीप्रसाद यांनी त्या अस्पृश्य महिलेला केवळ स्पर्शच केला नाही, तर जे पवित्र (यज्ञोपवीत)जानवे आहे, ते तिच्या पायाला बांधले! हा केवढा मोठा अधर्म आहे असे त्यांना वाटले, म्हणून ते त्यांना दोष देऊ लागले. आचार्यांनी धर्म भ्रष्ट केला असा त्यांच्यावर आरोप केला. त्यांना समाजाबाहेर काढण्याची धमकी दिली; परंतु हजारीप्रसाद यांनी त्यांच्या बोलण्याकडे लक्ष दिले नाही. जानवे घट्ट बांधल्यानंतर ते त्या महिलेला उचलून दवाखान्यात घेऊन गेले. शेवटी त्या महिलेचे प्राण वाचले. महिलेचे प्राण वाचवले याच अतीव समाधान हजारीप्रसाद यांच्या चेहऱ्यावर दिसत होतं.

पुढे समाजातील ब्राह्मणांनी त्यांचा खूप छळ केला; पण त्यांनी मानवतेचं कार्य कधीही सोडलं नाही आणि आपल्या साहित्यातून, लेखणीतून,सगळ्यांना हीच शिकवण दिली, की मानवता हाच खरा धर्म आहे.

डॉ.सर्वपल्ली राधाकृष्णन

(पान ७ वरून)

महाविद्यालयीन शिक्षण घेतले. १९०६ मध्ये त्यांनी तत्त्वज्ञान या विषयात एम. ए. केले.

पुढे मद्रास प्रेसिडेन्सी कॉलेजमध्ये तत्त्वज्ञानाचे प्राध्यापक म्हणून सेवाकार्य सुरु केले. राधाकृष्णन हे विवेकानंद आणि वीर सावरकर यांना आपला आदर्श मानत.

भारताला स्वातंत्र्य मिळाल्यानंतर जवाहरलाल नेहरुंनी त्यांना राजकारणात येण्याचा आग्रह केला. १३ मे १९५२ ते १३ मे १९६२ पर्यंत ते देशाचे पहिले उपराष्ट्रपती होते. त्यानंतर डॉक्टर राजेंद्र प्रसाद यांच्यानंतर १३ मे १९६२ पासून त्यांनी राष्ट्रपती पदाचा कार्यभार हाती घेतला. त्यांच्या कार्यकाळात त्यांना चीन आणि पाकिस्तान यांच्याशी झालेल्या युद्धाचे आव्हान पेलावे लागले.

शिक्षण आणि राजकीय क्षेत्रात उत्कृष्ट योगदान दिल्याबद्दल डॉक्टर राधाकृष्णन यांना १९५४ मध्ये भारतरत्न या पदवीने सन्मानित करण्यात आले.

१९६२ साली त्यांच्या सन्मानार्थ विद्यार्थ्यांनी त्यांचा जन्मदिवस 'शिक्षक दिन' म्हणून साजरा करण्याची इच्छा प्रदर्शित केली. त्यावेळी शिक्षकांचा सन्मान होणार असेल तर ते मला मान्य आहे असे म्हणून त्यांनी आपला जन्मदिवस शिक्षक दिन या रुपात साजरा करण्यास आनंदाने परवानगी दिली. पुढे याच दिवशी आदर्श शिक्षकांना सन्मानित करण्यासाठी ५ सप्टेंबर हा दिवस निश्चित करण्यात आला.

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

विचारपुष्प

सत्य कधीच बदलत नाही

अं तःकरणापासून केलेली सेवा, सत्संग आणि नामस्मरण हाच खरा भक्तीचा आधार आहे. सत्य प्रेम आणि एकत्व हे भक्ताच्या जीवनासाठी उत्तम मार्गदर्शन करत असतात. सत्य

म्हणजे निरंकार परमात्मा. जे तिन्ही काळ सत्य आहे. कधीही बदलत नाही. आता या क्षणी आपल्याकडे दिवस आहे तर अमेरिकेत रात्र आहे. आता इथं दिवस आहे हे इथलं सत्य आहे. तर तिथं रात्र आहे हे देखील सत्य आहे; परंतु जसं दिवस आणि रात्र हे दोन्ही ठिकाणी वेगवेगळे सत्य असले तरी सत्य परमात्मा स्थळ काळापरत्वे बदलणारा नाही. परमात्मा हा तिन्ही त्रिकाळ सत्य आहे त्यामध्ये बदल होत नाही.

हे सत्य समजावून सांगण्यासाठी संत महात्मा सत्याचा संदेश देत मार्गदर्शन करत असतात. जसं मैलाचा दगड बघून आपल्याला मार्ग समजतो; परंतु एखादी व्यक्ती जर मैलाचा दगड पाहून देखिल रस्ता भरकटत असेल तर त्याला कोण काय करू शकतो? एखादा जागा असूनही झोपेचं सोंग घेऊन पडलेला असेल तर त्याला कसे जागवणार? तशी अज्ञानी माणसाची अवस्था होते. क्षणभंगुर मायेच्या आधीन होऊन ते सतत सत्याकडे दुर्लक्ष करतात.

परंतु आपण जरी दुर्लक्ष केलं तरी सत्य प्रभू परमात्मा सदैव आपल्या सर्व कृती पाहत आहे. निरंकाराच्या सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यात आपली सर्व कर्म

(पान १२ वर)

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

कथा

भावना परोपकाराची

पोस्टमन काका पत्र घेऊन आले. त्यांनी दारावर थाप मारली. आतून उत्तर आले, “थोडं थांबा! आले आले.” बराच वेळ झाला तरी कोणी दरवाजा उघडला नाही. त्यांना थोडा रागच आला.

ते पुढे जाणार तेवढ्यात दरवाजा उघडला. घरामध्ये एक चौदा पंधरा वर्षांची मुलगी कुबड्या घेऊन तोल सावरत उभी होती. तिला बघताच काकांचा राग निवळला. पत्र देऊन ते निघून गेले.

पुढे ज्या ज्या वेळी पत्र द्यायला येते त्यावेळी ते दार उघडेपर्यंत शांत उभे राहत. एके दिवशी भर दुपारी काका पत्र द्यायला आले. त्यांच्या पायात चप्पल नव्हती. ऑक्टोबर महिन्याची उष्णता त्यात अनवाणी पायाने फिरणाऱ्या पोस्टमन काकांची तिला दया आली. तिने त्यांच्या पावलांच्या आकारावरून माप घेऊन एक चपलेचा जोड मागवून घेतला. दिवाळी जवळ आली. पोस्टमन काका प्रत्येक घरी बक्षीस

घेण्यासाठी जात. पण या मुलीकडे काय बक्षीस मागायचं? ते पत्र देऊन पुढे निघणार तेवढ्यात मुलगी म्हणाली, “काका थांबा! हे घ्या दिवाळीचं बक्षीस.” तिने चपलांचा जोड असलेला बॉक्स त्यांच्या हातात दिला. काका आभार मानत निघून गेले. घरी गेल्यावर तो नवा कोरा चपलेचा जोड पाहून त्यांच्या डोळ्यात अश्रू उभे राहिले. आपल्या स्वतःच्या मुलाला आपली व्यथा दिसली नाही. ती या असहाय्य बालिकेने जाणली.

दुसऱ्या दिवशी पोस्टात गेल्यावर ते आपल्या साहेबांना म्हणाले, “मला पाच हजार रुपये लोन हवय.” साहेब म्हणाले, “कशासाठी?” काका म्हणाले, “जयपुरी फूट घेण्यासाठी” साहेब म्हणाले “तुमचा मुलगा तर धडधाकट आहे.” तेव्हा पोस्टमन काकांनी या मुलीची हकीकत सांगितली. ते ऐकून सर्वांच्या डोळ्यात अश्रू उभे राहिले. सर्वांनी आपापल्या परीने वर्गणी काढून त्या मुलीसाठी जयपुरी फूट (लाकडी पाय) आणून दिले. काकांना कर्ज काढायची वेळ आली नाही.

सत्कर्म मुलीने केलं आणि काकांनी आपली कर्तव्यबुद्धी जागृत केली. सद्भावनेतून दोघांचंही भलं झालं.

म्हणून इतरांविषयी कळवळा परोपकाराची भावना असेल तर ईश्वरही इतरांच्या रुपानं सहाय्यासाठी सदैव तयार असतो. फक्त आपल्या मनात परोपकाराची भावना असावी.

सत्कर्मयोगे वय घालवावे ।
सर्वांमुखी मंगल बोलवावे ॥

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

सत्य कधीच बदलत नाही

(पान १० वरून)

दिसत आहेत. केवळ बाहेरचीच कर्म नाही तर आंतरिक विचारसुद्धा आणि प्रभू परमात्मा जाणतो.

म्हणून संत महापुरुष निरंकाराला अंगसंग पाहून योग्य मार्गाने चालत असतो. विवेकाने काम करतो. एका मुलाने विचारलं विवेक काय आहे? तेव्हा त्याच्या मातेने उत्तर दिलं, की जंक फूड खाऊ नये असं सांगूनही जर एखादा मुलगा आईची नजर चुकवून जंकफूड खात असेल केवळ दाखवण्यासाठी मात्र आपण खात नाही असा देखावा करत असेल तर ही गोष्ट चुकीची आहे. हे कर्म करताना आपल्या आतून आवाज येतो की आपण करतो हे चुकीचं आहे. ही आतून येणारी समज म्हणजेच विवेक आहे. अंतर्मनाचा आवाज यालाच विवेक म्हटले आहे. म्हणून भक्त कधीही मायेच्या प्रभावामध्ये किंवा आकर्षणामध्ये न येता विवेकानुसार जीवन जगत असतो.

संत महात्मा नेहमी विवेकबुद्धी जागृत ठेवून निरंकार परमात्मालाच आपला केंद्रबिंदू समजून कर्म करत असतात. व्यर्थ भटकंती करत ते आपलं धन आणि समय व्यर्थ घालवत नाहीत.

दादला विचारु या..!

प्रश्न आपल्या मनातले, उत्तर सद्गुरु बाबाजींचे

प्रश्न : कोणतंही कार्य यशस्वी होण्यासाठी काय केलं पाहिजे?

उत्तर : कोणतंही कार्य यशस्वी होण्यासाठी सर्व दृष्टीने प्रयत्न करणे जेवढे आवश्यक आहे त्याहून अधिक निराकार परब्रह्म परमात्म्याला या कार्यात सहभागी करणे आवश्यक आहे. म्हणजे त्या कार्यामध्ये सफलता किंवा यश नक्कीच प्राप्त होते.

प्रश्न : खरा आनंद कशामध्ये आहे?

उत्तर : भौतिक सुखाची साधने वा सुख सुविधा यातून आनंद मिळत असला तरी खरा आनंद हा निराकार प्रभु परमात्म्याशी जोडून राहण्यामध्येच आहे. भौतिक वस्तूंपासून मिळणारा आनंद हा काही क्षणापर्यंत किंवा काही काळापर्यंत मिळत असतो तर निराकार— प्रभु— परमात्म्याशी जोडून राहण्यात मिळणारा आनंद हा चिरकाल टिकणारा असतो.

प्रश्न : मिशनला पुढे न्यायचे म्हणजे नक्की काय करायला हवे?

उत्तर : मिशनला पुढे नेणे किंवा वाढवणे याचा अर्थ केवळ भक्तांची संख्या वाढवणे असा नसून निराकार प्रभुचे दिव्य गुण आपल्यामध्ये प्रतिबिंबित होणे, ईश्वरी गुणांनी युक्त होणे, प्रेम, नम्रता, सहनशीलता, विशालता, दया, करुणा, इत्यादी भावना आपल्या व्यवहारातून व जीवनातून प्रकट होणे हा आहे.

प्रश्न : मनाला स्थिर करण्यासाठी काय केले पाहिजे?

उत्तर : जगातील भौतिक वस्तूशी किंवा पदार्थाशी मन सहजगत्या जोडले जाते; परंतु जो परमात्मा स्थिर आहे त्याच्याशी मन जोडलं जात नाही. या परमात्म्याची जी रचना किंवा निर्मिती आहे ती ढगांसारखी चलायमान आहे, बदलणारी आहे; परंतु प्रभु परमात्मा आकाशासारखा कायमस्वरूपी राहणारा व स्थिर आहे. म्हणून मनाला जर स्थिरता प्राप्त करायची असेल तर चलायमान किंवा बदलणाऱ्या वस्तूशी मनाला न जोडता स्थिर प्रभु— परमात्म्याशी मनाचं नातं जोडलं पाहिजे.

ज्यावेळी या प्रभु— परमात्म्याशी मनाचं नातं जुळतं, तेव्हा मनाला सहजता प्राप्त होते. मनुष्य सुख— दुःखाच्या प्रसंगी स्थिर राहू शकतो.

प्रश्न : सर्वात उत्तम असा कोणता गुण आपल्यात असणे अपेक्षित आहे?

उत्तर : सहनशीलता आणि क्षमाशीलता हे दोन उत्तम गुण आपल्यात असणे आवश्यक आहे. कारण सहनशीलता, क्षमाशीलता आणि विशालता यामध्येच भक्तीची अभिव्यक्ती दडलेली आहे. सहनशीलता आणि क्षमाशीलता हे दुर्बलतेचं लक्षण नसून ते बलशाली असल्याचं प्रतीक आहे.

वैज्ञानिक प्रश्नोत्तरे

प्रश्न : दिवाळीत उडवला जाणारा अग्निबाण वर कसा जातो ?

उत्तर : दिवाळीत उडवला जाणारा अग्निबाण म्हणजे लांबट आकाराची डबी असते. ह्या दंडगोलाकृती डबीला खालच्या बाजूने एक छिद्र असते. त्या छिद्रातून डबीत भरभर पेटणारी बारुद भरलेली असते व छिद्रात वात बसविलेली असते. वातीचे टोक जमिनीकडे राहिल अशा रितीने हा अग्निबाण एका काडीला पक्का करतात. वात पेटविली म्हणजे डबीतील बारुद जोराने पेटते व तिचा दाब वाढतो. त्यामुळे जळलेले वायू व ठिणग्या खालच्या छिद्रातून वेगाने बाहेर पडतात त्याच्या उलट जोराने अग्निबाण वरच्या दिशेने आकाशात उडतो.

प्रश्न : 'देवीच्या लसी' चा शोध कसा लागला?

उत्तर : एडवर्ड जेन्नर हा शास्त्रज्ञ इंग्लंडच्या बर्कले गावात वैद्यकीय व्यवसाय करित असे. गायीचे दूध काढणाऱ्या मुलींच्या हातावर पुरळ उठले कि त्या जेन्नरकडे उपचार करून घेण्यास येत असत. हा आजार येऊन गेला की आम्हाला देवी रोग होणार नाही असे त्या म्हणत. गावात देवीची साथ आली की पुरळ येऊन गेलेल्या व्यक्तीला सहसा तो रोग होत नाही हे जेन्नरच्या लक्षात आले. ही लस एखाद्याच्या शरीरात मुद्दाम टोचून त्याच्यामध्ये देवी रोगाविरुद्ध संरक्षण निर्माण करता येईल असा त्याने आडाखा बांधला. त्याचा पडताळा पाहण्यासाठी त्याने जेम्स फिप्स नावाच्या मुलाला एका गवळणीच्या फोडातील लस टोचली. काही दिवस सतत लक्ष ठेवून साथ असतानाही त्याला देवी रोग न झाल्याची जेन्नरने नोंद केली. आणखी तेवीस व्यक्तींवर हाच प्रयोग करून जेन्नरने आपला आडाखा बरोबर असल्याची खात्री करून घेतली आणि देवीपासून बचाव करणारी लस शोधून काढली.

प्रश्न : दुधाचे दही बनताना कोणत्या क्रिया घडतात ?

उत्तर : दूध तापविल्यामुळे त्यातील सूक्ष्म जीवांचा नाश होतो. ते कोमट झाल्यावर त्यात दही किंवा ताकाचे काही थेंब टाकतात. याला विरजण म्हणतात. दह्यातील सूक्ष्म जीवामार्फत दुधातील लॅक्टोज साखरेचे लॅक्टिक आम्लात रूपांतर होते. त्यामुळे दुधाच्या आम्लतेत वाढ होते आणि द्रव दुधाचे घट्ट दही बनते. सूक्ष्म जैविक किण्वन क्रियेमध्ये लॅक्टिक आम्लाबरोबर डाय असेटीलसारखे कार्बनी पदार्थ तयार होतात. त्यामुळे दह्याला आंबट, मधूर चव आणि विशिष्ट गंध प्राप्त होतो.

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

१९९

○ पूजा अरोडा (रेवाडी-हरियाणा)

१		२		३		४
		५				
६				७		
		८				
९	१०				११	
			१२			
१३						
			१४			

आडवे शब्द

१. लोकसभा, राज्यसभा आणि राष्ट्रपती यांना संयुक्त रूपाने म्हटले जाते.
३. प्रजासत्ताक दिन जानेवारी महिन्याच्यातारखेला साजरा करतात
५. पाकिस्तानातील एक शहर
६. पांघरुणाचाच एक प्रकार
७. भारतातील एक संघराज्या क्षेत्र: आणि नगर हवेली
८. निलंगा, चाकूर, देवणी ही गावे या जिल्ह्यात आहेत
९. पनामा सिटी ही देशाची राजधानी आहे
१२. इंग्रजी वर्षाचा प्रथम महिना
१३. केळीसाठी प्रसिद्ध एक शहर
१४. कोलकातामधील क्रिकेटच्या मैदानचे (स्टेडियम) नाव: गार्डन

उभे शब्द

- १.निरंकारी प्रकाशन मधील एक गोष्टीचे पुस्तक
२. तिबेटमधील बौद्ध जनतेचे धर्मगुरु
३. भारताचे पहिले उप-पंतप्रधान वल्लभभाई पटेल होते
४. बाबा अवतारसिंहजीनीसप्टेंबर, १९६९ या दिवशी नश्वर शरीराचा त्याग केला
१०. कोकणवासीयांच्या जेवणातील अग्रगण्य फळ
११. हवेतील बदलाचा नोंद परिणाम, वातावरण
१२. भगवान श्रीराम राजा जनकाचे होते
- १३.....काश्मीर राज्याची राजधानी श्रीनगर आहे

उत्तरे इतरत्र

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

आजोथा

चित्रांकन
लेखन, रंग
अजय कालडा

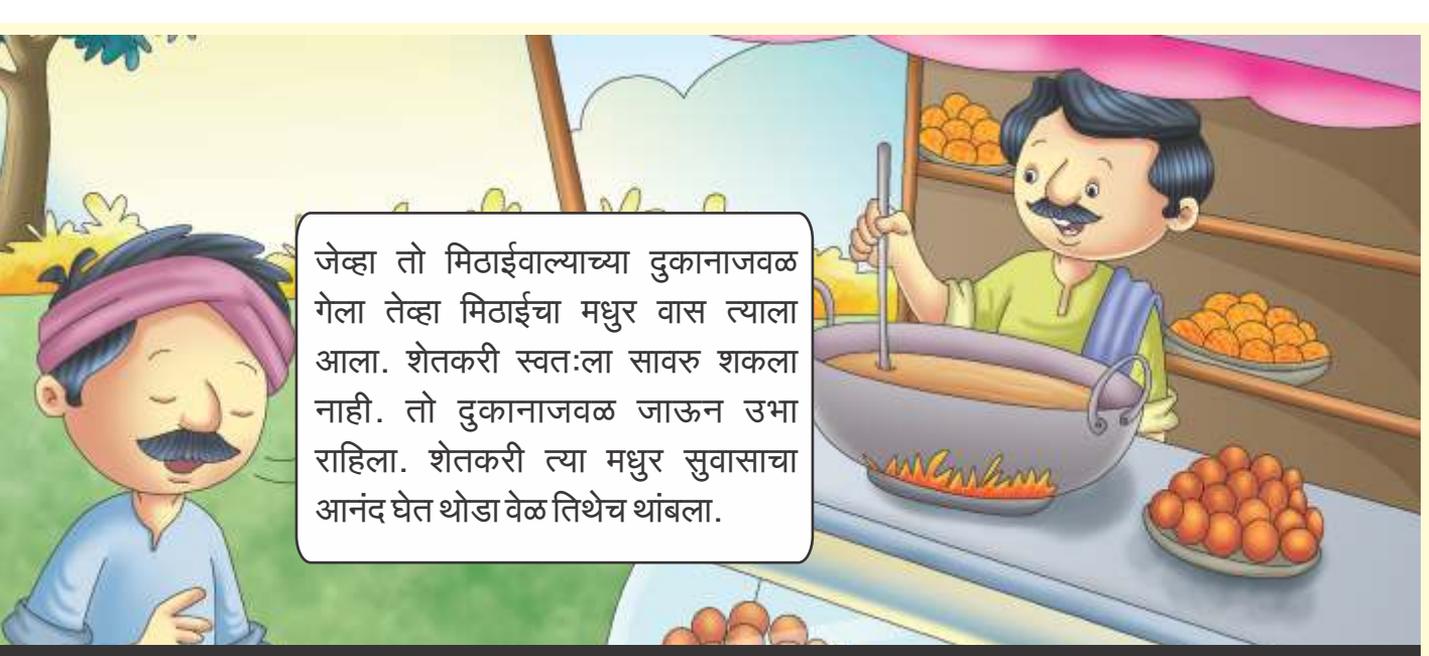
एक शेतकरी होता. तो आपले शेतीचे काम मन लावून करत असे.

एके दिवशी आपल्या शेतीचे काम उरकून तो घरी चालला होता. वाटेतून जाताना त्याला मिठाईवाल्याचे दुकान दिसले, त्याला भूकही लागली होती.

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

जेव्हा तो मिठाईवाल्याच्या दुकानाजवळ गेला तेव्हा मिठाईचा मधुर वास त्याला आला. शेतकरी स्वतःला सावरु शकला नाही. तो दुकानाजवळ जाऊन उभा राहिला. शेतकरी त्या मधुर सुवासाचा आनंद घेत थोडा वेळ तिथेच थांबला.

ज्यावेळी शेतकरी मिठाईचा सुगंध घेत होता. त्यावेळी मिठाईवाला त्याच्याजवळ गेला आणि त्याने शेतकऱ्याकडून पैसे मागितले.

चल, पैसे दे!

शेतकरी विचारात पडला आणि म्हणाला, मी तुमच्याकडून मिठाई घेतलीही नाही आणि खाल्लीही नाही. मग पैसे कसले?

माझ्या मिठाईचा सुगंध घेतला त्याचे पैसे दे

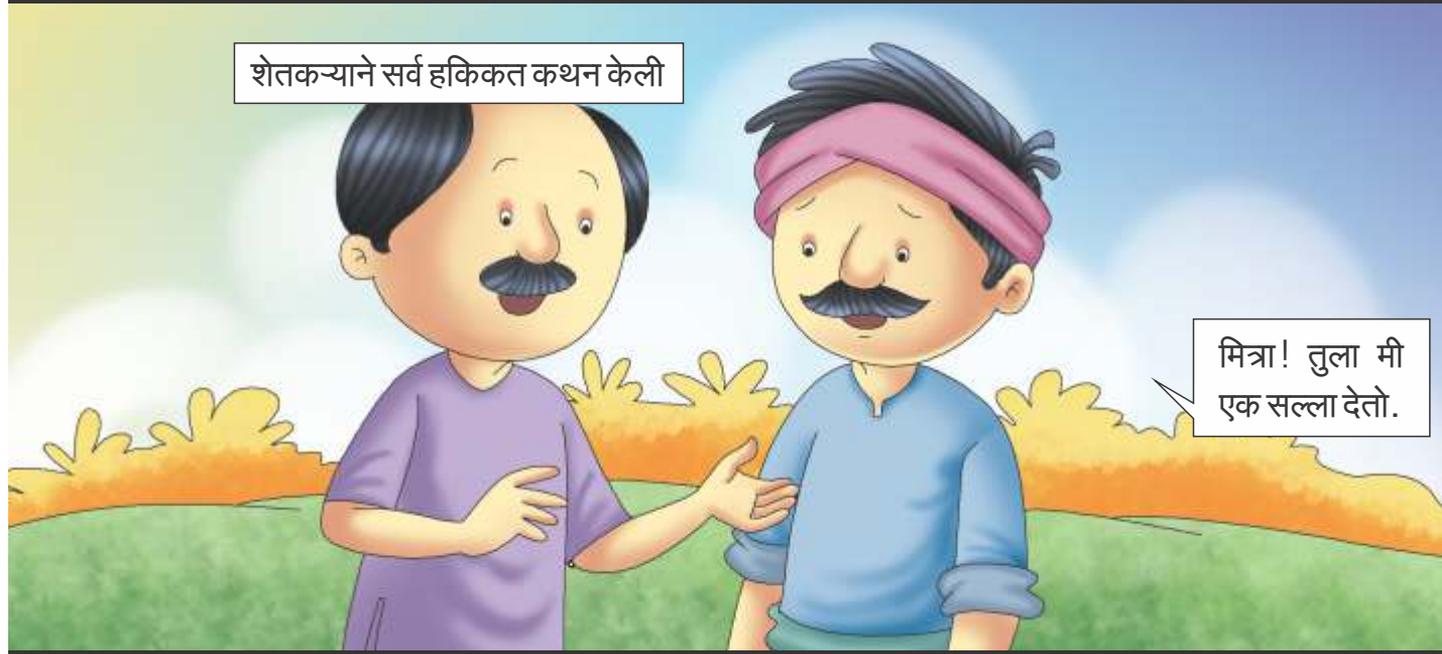
हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

१७

अरे काय झालं तुम्ही दोघे का भांडत आहात ?

शेतकऱ्याने सर्व हकिकत कथन केली

मित्रा! तुला मी एक सल्ला देतो.

शेतकरी मिठाईवाल्याजवळ गेला. त्याने आपल्या खिशातून काही नाणी काढली आणि दोन्ही हातात घेऊन खण खण आवाज करु लागला.

१८

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

शेतकरी जेव्हा आपल्या घरी जायला निघाला तेव्हा मिठाईवाला त्याच्या मागे जात त्याच्याकडे पैसे मागू लागला.

मिठाईच्या वासाचे पैसे द्या.

जर मिठाईचा वास घेऊन मिठाई खाल्ल्यासारखे होत असो तर पैशांचा खणखणाट ऐकणं म्हणजे पैसे घेतल्यासारखेच आहे.

शेतकऱ्याचे हे उत्तर ऐकून सर्वजण खदखदा हसायला लागले. मिठाईवाला मान खाली घालून मागे फिरला.

एखाद्या प्रसंगाच्यावेळी थोडे धैर्य ठेवून विचार केला तर नक्कीच मार्ग मिळतो.

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

ईश्वराच्या शक्ती

एकदा सूर्य आणि वारा यांच्यामध्ये श्रेष्ठ कोण, यावरून वाद निर्माण झाला. सूर्य म्हणाला, की ईश्वराने प्रत्येकाला घडवताना एक विशेष शक्ती दिलेली असते आणि त्याप्रमाणे प्रत्येक जण कार्य करत असतो. त्यामुळे प्रत्येकजण आपापल्या परीने श्रेष्ठच आहे. म्हणून कोणालाही श्रेष्ठ किंवा कनिष्ठ ठरवणे योग्य नाही.

वारा ही गोष्ट मानायला तयार नव्हता. तो सूर्याला म्हणाला, “मीच खरं तर

सर्वापेक्षा श्रेष्ठ आहे. कारण तू तर राहिला उंच जागेवर. शिवाय हळू हळू अस्ताला जाणारा; परंतु मी बघ! किती वेगवान, चपळ, आणि शक्तिशाली आहे. मी काहीही करू शकतो. म्हणून मीच श्रेष्ठ आहे.”

सूर्याने त्याला अनेक प्रकारे समजावून सांगण्याचा प्रयत्न केला; परंतु वारा आपल्या मतावर ठाम होता. वारा आपला हेका सोडत नाही हे पाहून सूर्य

म्हणाला, “बरं, चल तू एक गोष्ट करुन दाखवशील?” वारा म्हणाला, “ एक काय, मी सगळ्याच गोष्टी करुन दाखवू शकतो.” सूर्य म्हणाला, “ तो बघ एक मनुष्य घोंगडी पांघरुन जात आहे. त्याच्या अंगावरची घोंगडी तू जर काढून दाखवलीस, तर तू श्रेष्ठ आहे असे मी म्हणेन.”

वारा म्हणाला, “ त्यात काय कठीण आहे! आता त्याची घोंगडी काढून दाखवतो. ” वारा सुसाट वेगाने निघाला. त्या माणसाच्या अवतीभोवती घोंगावू लागला. वान्यामुळे झाडे हलू लागली. धूळ उडू लागली. त्या माणसाने आपली घोंगडी अधिकच घट्ट धरुन ठेवली आणि तो झाडाखाली बसून राहिला.

खूप प्रयत्न करुनही त्याची घोंगडी वान्याला उडवता आली नाही. वान्याने खूप प्रयत्न करुन शेवटी हार मानली. त्यानंतर सूर्य म्हणाला, “आता मी त्याच्या अंगावरुन घोंगडी काढून दाखवतो.”

वान्याचं वाहणं थांबल्यानंतर वातावरण शांत झालं. थंडीचे दिवस असल्याने तो मनुष्य आपली उबदार घोंगडी पांघरुन पुढे चालू लागला.

सूर्याने आपली कोवळी किरण त्याच्याभोवती पसरायला सुरुवात केली. त्या किरणांनी त्याला सुखद वाटू लागले. तो तसाच पुढे चालू लागला. हळूहळू सूर्याने आपली किरणं प्रखर केली. उन्हाचा तडाखा वाढू लागला, तसे त्या मनुष्याने अंगावरची घोंगडी काढली आणि तिची घडी करत ती

डोक्यावर ठेवली.

सूर्य म्हणाला, “ पाहिलंस, जे काम खूप शक्ती लावून झालं नाही, ते शांतपणे होऊ शकलं. आता तरी मानशिल की नाही ईश्वराने प्रत्येकाला वेगवेगळ्या शक्ती प्रदान केलेल्या आहेत ते? त्यामुळे कोणालाही तुच्छ लेखू नये आणि कोणामध्येही तुलना करू नये. ईश्वराने जे गुण दिलेले आहेत, त्याविषयी ईश्वराचे आभारच मानावेत. जे गुण आपल्याकडे नाहीत त्याबद्दल ईश्वराला दोष देऊ नये. आपल्या अंगी असलेल्या गुणांचा, शक्तीचा गर्व, अभिमान देखील बाळगू नये.”

वारा म्हणाला, “ सूर्यदादा, तू म्हणतोस ते बरोबर आहे. तू आज माझे डोळे उघडले.”

Rajesh

१ वृत्ती निरंकार

शाबरा

Mukesh

पेस्ट कन्ट्रोल सर्विस

पेस्ट कन्ट्रोल करवा कर अपने घर और अपने परिवार को स्वच्छ एवं निरोग रखें।

अपने घर, ऑफिस, हॉस्टल, बैंक, ऑफिस परिसर एवं अन्य कोई भी जगह जहां पर दीमक, कीड़े, काकरोच, मक्खी-मच्छर, चिपकली, चूहे, खटमल इत्यादि किसी भी प्रकार की समस्या से परेशान हो तो एक बार अवश्य संपर्क करें।

SHABARA

PEST CONTROL SERVICES

RAJESH : Mob.: 9819691223, 9987116381, 9819056198, 9987116382
 www.shabarapestcontrol.com • Email : shabarapestcontrol88@gmail.com
 Office No.1, Sai Laxmi Society, Anand Nagar, Viltava Kalwa, Thane 400 605.

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

आरोग्यदायी गूळ

पूर्वी आहारामध्ये आणि चहासाठी गूळ वापरला जायचा; परंतु अलीकडच्या काळात साखर खाणे हा प्रतिष्ठेचा विषय बनला आणि लोकांनी म्हणही तयार केली की 'साखरेचे खाणार त्याला देव देणार'; परंतु साखर खाणे किती शरीरासाठी किती त्रासदायक आहे हे लक्षात आल्यानंतर साखरेला पांढरे विष असे देखील म्हटले गेले आहे. साखरेला पांढरा रंग यावा म्हणून त्याच्यात काही केमिकल्स वापरले जातात. ती शरीराला हानिकारक ठरतात. म्हणून साखर बंद करून गूळ सेवन करण्याचा सल्ला डॉक्टर देतात. अर्थात गुळामध्येही काहीवेळा केमिकल्स वापरले जातात म्हणून केमिकल विरहित गूळ किंवा सेंद्रिय गुळ वापरणे हितकारक ठरते केमिकल्स युक्त गूळ हा पिवळाधमक असतो तर केमिकल विरहित गूळ हा लालसर रंगाचा असतो.

गूळचे आहारामध्ये काय फायदे आहेत ते आपण पाहूया.

- गूळ हा जेवणामध्ये चवीसाठी जरी वापरला जात असला तरी तो आरोग्याचा देखील खजिना आहे. गूळ पौष्टिक पदार्थांनी परिपूर्ण आहे. यात मॅग्नेशियम, कॅल्शियम आणि प्रथिने असतात. आंतरिक आरोग्याबरोबरच बाह्यसौंदर्यासाठी देखील गूळ फायदेशीर आहे.
- गूळ हा लोहाचा खजिना आहे. त्यामुळे रक्ताची कमतरता पूर्ण होते. तसेच रक्त शुद्ध होते. ज्या लोकांना अशक्तपणाची समस्या आहे त्यांनी जेवणानंतर. दररोज गूळ खावा
- गूळ हा कोलेस्टेरॉल देखील नियंत्रित करतो.

शरीरातील बॅड कोलेस्ट्रॉल काढून चांगले कोलेस्ट्रॉल वाढवतो. त्यामुळे हृदयविकाराचा धोका कमी होतो.

- गुळाच्या सेवनाने पोटाचे अनेक आजार टाळता येतात. अन्नपचन चांगले होते, बद्धकोष्ठता आणि आम्लपित्ताची समस्या देखील कमी होते. पोटात वायू धरणे, अपचन यापासून रक्षण होते.
- मुळव्याधासारख्या भयंकर आजारापासून बचाव करण्यासाठी गुळाचे सरबत सेवन करण्याचा सल्ला दिला जातो. गुळामुळे बद्धकोष्ठता व मुळव्याध यांचा त्रास कमी होतो.
- गूळ केवळ हृदयविकारापासून सुरक्षित ठेवत नाही, तर उच्च रक्तदाबदेखील नियंत्रित करतो. म्हणून दररोज जेवल्यानंतर गूळ खावा.
- गुळाच्या सेवनाने शरीरातील कॅल्शियमची पूर्तता होऊन सांधेदुखीची समस्या टाळता येते व हाडेही मजबूत होतात.
- जे लोक नियमितपणे आहारात गुळाचा समावेश करतात त्यांना मोतीबिंदू होण्याचा धोका कमी असतो. डोळ्याची कमकुवत दृष्टी सुधारण्यासाठी देखील गुळाचा उपयोग होतो.
- जुनाट सर्दी बरी करण्यासाठी काळीमिरी पावडर गुळात घालून देतात. खोकला असेल तर आले आणि गूळ यांच्या गोळ्या खाव्यात.
- हिवाळ्यामध्ये लहान मुलांना जेवणानंतर गूळ खाण्याची सवय लावावी. सर्दी-पडशाचा त्रास कमी होतो.
- गूळ हा उष्ण असल्याने उन्हाळ्यात तो कमी प्रमाणात सेवन करावा.

निष्ठावंत गुरुभक्त

आ.भुपिंदर सिंह चुष 'दिलवरजी'

ज्ञानप्रकाशात जन्माला आलेले भुपिंदर सिंह जी यांचा जीवन प्रवास बालकवी, सेवादल सदस्य, सेवादल अधिकारी, क्षेत्रिय प्रबंधक इत्यादी रुपात पाहायला मिळतो.

आ. भुपिंदरजींचा जन्म ९ मार्च १९५९ रोजी पिता 'काहन सिंहजी' आणि माता 'जगदीश कौरजी' यांच्या पोटी झाला.

बालपणापासूनच भक्तिमय वातावरण, तसेच सद्गुरु बाबा अवतार सिंह जी यांचा सहवास यामुळे त्यांची अध्यात्मिक बैठक ही बालपणातच भक्कम झाली.

चार वर्षे ते मसुरीच्या बोर्डिंग स्कूलमध्ये शिकले. उन्हाळ्यात जेव्हा बाबा अवतार सिंह जी मसुरीला मुक्कामी असत तेव्हा भूपेंद्रसिंहजींना ते गाडी पाठवून सत्संग भवनवर बोलावून घेत. अशा पद्धतीने सद्गुरुचं प्रेम आणि स्नेह तसेच संतांचा आशीर्वाद त्यांना मिळत असे. बालपणापासूनच त्यांना कविता लिहिण्याचा छंद होता. १९७५ साली पुरंदरे स्टेडियम येथे झालेल्या महाराष्ट्र संत समागमात त्यांनी पहिल्यांदाच आपली कविता सादर केली. त्या दिवसापासून त्यांचं नामकरण 'दिलवर' असं झालं. निरंकारी परिवारात ते 'दिलवरजी' या नावानेच ओळखले जात.

हिंदी, इंग्रजी, पंजाबी, मराठी यासारख्या भाषांवर त्यांचं विलक्षण प्रभुत्व होतं आणि या माध्यमातून त्यांनी मिशनची शिकवण सर्वांपर्यंत पोहोचवण्याचा अखेरपर्यंत प्रयत्न केला. इंग्रजी माध्यमाच्या सत्संगासाठीही त्यांनी बहुमोल योगदान दिलं. सद्गुरुचा दृष्टिकोन घेऊन त्यांनी इंग्रजी गीतं लिहिली. त्यांचं 'सिंगिंग हार्मनी' हे

इंग्रजी गीतांचं पुस्तक आणि सीडी देखील प्रकाशित झाली आहे. सेवादल रॅली असो किंवा गुरुवंदना कार्यक्रम असो त्यात ते नेहमी आघाडीवर असत.

१० सप्टेंबर १९८३ रोजी त्यांचा विवाह 'आ. पूजाजी' यांच्याशी संपन्न झाला. त्यांना 'अंकितजी' आणि 'स्नेहप्रियाजी' अशी दोन अपत्ये झाली. २०१८

मध्ये एका दुर्दैवी अपघातात त्यांचा सुपुत्र अंकितजी आणि सून संजनाजी यांनी नश्वर देहाचा त्याग केला. आभाळाएवढं दुःख कोसळलं तरीही गुरुवरचा त्यांचा विश्वास तसूभरही कमी झाला नाही. 'जैसी भी हो परिस्थिती, रहे एकसी मनोस्थिती' या उक्तीप्रमाणे ते स्थिरचित्त राहून पुन्हा उत्साहाने गुरुसेवा करत राहिले.

डिसेंबर २०२० मध्ये त्यांना फुफ्फुसाचा कर्करोग झाला. तरीही घरी राहून ते सद्गुरुने सोपवलेली मिशनची सेवा शेवटपर्यंत करत राहिले. अखेर ३० जुलै २०२१ च्या पहाटे दादर येथील त्यांच्या निवासस्थानी त्यांनी शेवटचा श्वास घेतला.

बाबा अवतारसिंहजींपासून ते वर्तमान सद्गुरु माता सुदीक्षा जी महाराजांपर्यंत पाच सद्गुरुंचा स्नेह, प्रेम व आशीर्वाद प्राप्त करण्याचं सौभाग्य त्यांना लाभलं.

एकनिष्ठ गुरुभक्त कसा असावा, भक्ताचं जीवन कसं असावं याचं प्रेरणादायी उदाहरण म्हणून ते आज निरंकारी मिशनच्या इतिहासात अजरामर झाले. त्यांच्या पवित्र स्मृतीस शत शत नमन!

— अमित चव्हाण

आईविना जग नाही ते असं....

हसरी – लाजरी तितकी ती संयमी
अशी माझी आई
तिच्या स्वकृतीतून जीवन जगायला
शिकवणारी ती
कारण आईविना जग नाही ते असं....

स्वावलंबी व स्वाभिमानी असं खूपदा पहिले मी तिला
आपल्या पिल्लांसाठी हिरकणी होताना
पहिले मी तिला कारण आईविना जग नाही ते असं....

शिस्त आणि चुकीच्या वाटेने आम्ही जाऊ नये म्हणून
तूही कधी शाळेतील मास्तर बनून पाहिलेस मग तुझेही धपाटे ते
गुलाबाच्या काट्याप्रमाणे भासू लागले....

आज कळून चुकलय कितीही मोठं व्हा, यश मिळवा
परंतु कौतुकाची शाब्बासकी आई व्यतिरिक्त कोणाचीच भावली नाही
कारण आईविना जग नाही ते असं....

जगात सर्व नाती नव्याने निर्माण करता येतील
परंतु आत्मा आणि ईश्वराचं नातं तुझ्यातच पहिले
ते नाही पुन्हा स्मरु पाहणार
कारण आईविना जग नाही ते असं....

तिला पहिलंय मी पिल्लांसाठी दुःख
वेदना सहन करताना
आणि म्हणून झाशीची राणी काय जिजामाता काय
तूच माझी सवित्री अन् तूच माझी अहिल्या
कारण आईविना जग नाही ते असं....

– शुभांगी म्हात्रे

परमात्म्याला जाणता येतं

मि शनच्या माध्यमातून एकच संदेश दिला जातो, की मनुष्य जन्मातच प्रभु— परमात्म्याची ओळख होऊ शकते; परंतु हा सत्य संदेश ज्यावेळी जनसामान्यांच्या कानी पडतो तेव्हा त्यांना ही गोष्ट अशक्य वाटू लागते. जर एखाद्या व्यक्तीने सांगितलं, की मी सहा फूट उंच उडी मारू शकतो, तेव्हा ऐकणारा चटकन म्हणतो, हे कसं शक्य आहे? तेव्हा त्या व्यक्तीने जर खरंच सहा फूट उंच उडी मारून दाखवली, तेव्हाच त्याचा विश्वास बसतो. तसं, ज्या प्रभु परमात्माचं वर्णन ग्रंथ शास्त्रांमध्ये केलेलं आहे, की याला शास्त्र कापू शकत नाही. अग्नी जाळू शकत नाही, हवा सुकवू शकत नाही, प्रलयाच्या वेळी याचा प्रलय होत नाही, याला आरंभ नाही आणि शेवटही नाही, अशा प्रभु परमात्म्याची ओळख वर्तमान सद्गुरुकडून केली जाते. या परमेश्वराशी मनाचं नातं जोडलं जातं तेव्हा विश्वास बसतो, की खरोखरच प्रभु परमात्म्याची प्राप्ती होऊ शकते. केवळ वास्तविकता समजून न घेता कोणाच्या तरी सांगण्यावरून परमात्म्याची प्राप्ती होऊ शकत नाही अशी धारणा जर आपण घेऊन बसलो, तर मग मात्र हाती आलेली ही दुर्लभ संधी आपण घालवून बसू. कारण मनुष्यजन्म हा अतिशय दुर्लभ आहे. हे श्वास देखील

अनमोल आहेत. ते व्यर्थ जायला नकोत म्हणून मनुष्यदेहातच परमात्म्याची ओळख ब्रह्मज्ञानाच्या माध्यमातून करून घेण्याची संधी प्राप्त झालेली आहे. त्या संधीचा फायदा घेऊन आपण जीवनमुक्त अवस्था प्राप्त करून घेऊ शकतो म्हणून माणसाने वेळ न घालवता जिज्ञासावृत्ती जागृत करून हे तत्त्वस्वरूप जाणून घेतलं पाहिजे. लोक म्हणतात ,परमात्मा खूप लांब आहे. आकाशाकडे बोट दाखवून सांगितलं जातं, की तो परमात्मा आहे; परंतु खरंच जर पाहिलं तर परमात्मा आपल्या इतका जवळ आहे की याच्या पेक्षा जवळ अशी कुठलीच वस्तू नाही. आणि परमात्मा जर हा जाणण्यायोग्य नसता तर पुरातन संत महापुरुषांनी आपल्या ग्रंथात मोक्ष—मुक्ति

(पान २९ वर)

वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा

ईश्वरी म्हात्रे

मयांक कासव

राजवर्धन अधव

अन्वी शिंदे

आनंदी वामन

निर्मित सोनावणे

हर्षिता निकम

श्रेयांश लोहार

कनिष्का खोपडे

रुहान कनोजे

प्रसाद आरवडे

मंजिरी सावंत

स्वरा पाटील

वैदिक कर्डे

वेदांत पाठक

रुद्र दवणे

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

आदर्श विद्यार्थ्यांची, आदर्श कामगिरी !!

हार्दिक टेंभे

आर्यन शिसवे

वेदा राणे

बापसई, ता. कल्याण (डोंबिवली झोन) : नुकत्याच जाहीर झालेल्या दहावीच्या निकालात विद्यार्थ्यांना घवघवीत यश मिळाले असून डोंबिवली झोन अंतर्गत येणाऱ्या बापसई युनिटमधील सेवादल सदस्यांनी देखील या दहावीच्या परीक्षेत चमकदार कामगिरी केली आहे.

कल्याण नजीक असलेल्या बापसई येथील सेवादलाचे संचालक आ. नारायण टेंभेजी यांचे सुपुत्र कु. हार्दिक टेंभे यांना ९७ टक्के मिळाले असून निर्मल इंग्लिश स्कूल, गोवेली या शाळेत त्याचा प्रथम क्रमांक आला आहे. तर आपटी येथील सेवादल सदस्य आ. भास्कर शिसवेजी यांचे सुपुत्र कु. आर्यन शिसवे यांना ९४ टक्के मिळाले असून निर्मल इंग्लिश स्कूल, गोवेली या शाळेत त्यांचा तिसरा क्रमांक आला आहे. ग्रामीण भागात राहून देखील इंग्रजी माध्यमाच्या शाळेत या विद्यार्थ्यांनी चांगले गुण मिळवल्याने त्यांच्यावर कौतुकाचा वर्षाव होत आहे.

- कुणाल म्हात्रे

नारिग्रे, ता. देवगड (सिंधुदुर्ग) : जिल्हा परिषद आबासाहेब राणे विद्यामंदिर, नारिग्रे नं. १ची विद्यार्थिनी कु. वेदा दिपककुमार राणे हिने ऑनलाईन राष्ट्रीय पातळीवरील ब्रेन डेव्हलपमेंट परीक्षेत तिसरीमध्ये १०० पैकी ९७ गुण मिळवून सुवर्णपदक प्राप्त केले आहे. कु. वेदा हिला इयत्ता पहिलीपासून अभ्यासाबरोबर स्पर्धा परीक्षेची आवड आहे. गेल्यावर्षीही तिने मंथन प्रज्ञाशोध सामान्य ज्ञान परिक्षेत राज्यस्तरावर गुणवत्ता यादीत यश प्राप्त केले होते. या परीक्षेत तिने सलग दुसऱ्या वर्षी यशाची परंपरा कायम राखली आहे.

तिला वर्गशिक्षक श्री. बळवंत सोमवंशी यांचे मार्गदर्शन लाभले. या यशाबद्दल तिचे मिठबांव केंद्रप्रमुख श्री. सुदाम जोशी, शाळा व्यवस्थापन समिती अध्यक्ष श्री. शशिकांत राणे, मुख्याध्यापक श्रीमती पूजा पारकर, शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचारी, पालक व स्थानिक ग्रामस्थांनी अभिनंदन केले आहे.

- अजिंक्य मुसळे

कथा

यतो धर्मः ततो जयः

जिथे धर्म तिथे विजय' असं भगवद्गीतेत ही म्हटलं आहे. याच उक्तीप्रमाणे राजा सत्वशील याची ही कथा आहे.

सत्वशील राजा अतिशय प्रामाणिक, परोपकारी व धर्माचं पालन करणारा होता. वचनाचं पालन करणं हा त्याचा धर्म होता. दिलेले वचन पाळण्यासाठी तो काहीही करायला तयार असे.

एकदा आपल्या राज्यात व्यापार वाढावा म्हणून त्याने देशोदेशीच्या व्यापाऱ्यांना आकर्षित करण्यासाठी एक घोषणा केली, की या नगरीत जर तुमचा माल विकला गेला नाही

तर तो विकत घेण्याची जबाबदारी राजाची राहिल. हे ऐकून अनेक व्यापारी राजाच्या नगरीतील बाजारपेठेत आपापला माल घेऊन येऊ लागले. न विकलेला माल संध्याकाळी राजाचे सैनिक विकत घेत. त्यामुळे व्यापारी आनंदाने व्यापार करित होते.

एके दिवशी एका व्यापाऱ्याने आणलेला माल खूपच साधारण प्रतीचा होता. त्यामुळे तो विकला गेला नाही. सायंकाळी जेव्हा राजाचे सैनिक आले तेव्हा त्यांनी तो माल विकत घेतला. त्या मालाची किंमत व्यापाऱ्याने शंभर मोहरा सांगितली. वास्तविक शंभर मोहरा ही

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

किंमत खूपच जास्त होती. प्रधानजी राजाला म्हणाले, “महाराज, कमी दर्जाचा मालही आपण जास्त किंमत देऊन विकत घेतो. अशाने आपल्या राज्यातील खजिना रिकामा होईल.” राजा म्हणाला, “मी त्यांना शब्द दिलेला आहे, त्यासाठी भले मला नुकसान सहन करावे लागले तरी हरकत नाही.”

मध्यरात्री राजाला आपल्या महालातून एक दिव्य स्त्री जात असलेली दिसली. राजाने तिला विचारले, “हे देवी, तू कोण आहेस?” ती म्हणाली, “हे राजन, तू अव्यवहारिकपणे धनाचा नाश करत आहेस. त्यामुळे मी धनाची देवता लक्ष्मी, तुझ्याकडे राहू शकत नाही; कारण तू लवकरच कंगाल होशील.” तिला जाताना पाहून यश, यज्ञ, दान हे देखील आपलं दिव्य रूप घेऊन राजाला सोडून जाऊ लागले. राजा म्हणाला, “तुम्ही खुशाल जा; पण मी माझा धर्म सोडणार नाही.” तेव्हा राजाच्या हृदयातून एक दिव्य तरुण प्रकट झाला. राजाने विचारले, “तू कोण आहेस?” तेव्हा तो तरुण म्हणाला, “राजा मी आहे धर्म! मी आहे सत्य. आपलं वचन निभावण्यासाठी तू माझा आधार घेतलेला आहेस. त्यामुळे मी तुला सोडून कधीही जाणार नाही.” धर्माच्या तोंडचे वाक्य ऐकून लक्ष्मी, यश, दान हे देखील थांबले आणि तिघेही म्हणाले, की “जिथे धर्म आहे तिथेच आम्ही राहतो त्याला सोडून आम्हालाही जाता येणार नाही.” असे म्हणून त्यांनी राजाला आशीर्वाद दिला, “हे राजा तू असच धर्माचं पालन कर .तुझी यशकीर्ती वाढेल. कारण यतो धर्मः ततो जयः, जिथे धर्म आहे तिथे यश आहे. तिथे विजय आहे आणि तिथेच लक्ष्मी आहे.

राजाने चौघांना नमस्कार केला आणि तो आपल्या धर्माचे पालन करत सुखाने राज्यकारभार करू लागला.

परमात्म्याला जाणता येतं

(पान २५ वरून)

च्या गोष्टी कशाला लिहून ठेवल्या असत्या?
मीराबाईची भक्ती आपण जाणतो.
मीराबाई भगवान कृष्णाचं रुपरंग मनात साठवत अनेक वर्षे फिरत राहिली! पण त्याच्याने तिला पूर्ण अनुभूती मिळाली का? नाही मिळाली. भले तिने भगवान कृष्णाची सावळी मूर्ती मनात ठसवली होती; परंतु शेवटी तिला संत रोहिदासजी यांच्याकडून कृपा प्राप्त करावी लागली. ज्यावेळी गुरु रोहिदासजींनी भगवान कृष्णाचे जे विराट स्वरूप आहे त्याची ओळख करून दिली, तेव्हाच मीराबाईच्या मनाचं समाधान झालं. म्हणून ती नाचू गाऊ लागली आणि म्हणू लागली “पायोजी मैंने राम रतन धन पायो, वस्तू अमोलिक दी मेरे सतगुरु, किरपा कर अपनायो”

काही जण आयुष्यभर भक्ती करत असतात त्यांना विचारलं, भक्ती कशासाठी करता? तर ते म्हणतात, प्रभूच्या प्राप्तीसाठी! आणि दुसरीकडे म्हणतात, की प्रभूची प्राप्ती कशी काय होऊ शकते? स्वतःच त्यावर ते प्रश्नचिन्ह निर्माण करतात; परंतु जेव्हा सद्गुरुकडून ज्ञानाची दिव्यदृष्टी प्राप्त होते, तेव्हाच आपल्या सभोवताली, अंगसंग असलेला प्रभु निरंकार परमात्म्याचा अनुभव येऊ शकतो. भगवान कृष्णांनी अर्जुनाला जे विराट स्वरूप दाखवलं तेच ज्ञान युगायुगाला सद्गुरु देत असतो.

हसा मुलांनो हसा

सुप्रसिद्ध लेखक पु. ल. देशपांडे यांना कोणीतरी विचारलं, “शंतनुराव किलोस्कर हे बो लावल्याशिवाय कधीच बाहेर पडत नाहीत”

त्यावर पु. ल. देशपांडे म्हणाले, “बरोबर आहे, त्यांच्या आईने त्यांना लहानपणी सांगितलं असेल, बो लावल्याशिवाय कुठे जाऊ नकोस?”

गुरुजी : गण्या, डब्यामध्ये वाळू घेऊन कुठे निघालास?

गण्या : गिरणीत चाललोय गुरुजी! काल तुम्हीच शिकवलं ना, ‘प्रयत्ने वाळूचे कण रगडीता तेलही गळे’ म्हणून प्रयत्न करुन बघतो, किती तेल मिळतं ते!

ऑनलाइन शिक्षण चालू असताना शिक्षकांनी बंड्याला विचारले,

शिक्षक : बंड्या पहिली लाट येऊन गेली. दुसरी लाट पण आता येऊन गेली. आता तिसरी लाट जर आली काय काळजी घेणार.

बंड्या : सर ,त्यात काय काळजी घ्यायची? आम्ही समुद्र किनारी थोडंच राहतो!

आई : बंटी, तुला भाजी आवडत नाही का? मग ब्रेडजाम देऊ की मॅगी खातो? बंटी : नकोय मला! दुसरं काही तरी दे. बाबा : बंटी, जास्त हट्ट करु नकोस. जे येईल ते मुकाट्याने खाऊन घे. हे नको. ते नको...

आई : जाऊ द्या हो लहान आहे तो! बाबा : आमच्या लहानपणी दोनच ऑप्शन असायचे. वाढलेलं मुकाट्याने खा किंवा मार खा.

बंटी : मग बाबा तुम्ही काय करायचे? बाबा : आम्ही दोन्हीही खायचो. आधी मार खायचो नंतर वाढलेलं मुकाट्याने खायचो.

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

गणपुले आजोबा : (दुकानदाराला) श्रवण यंत्रांची किंमत किती आहे रे बाळा?

दुकानदार : 20 रुपयांपासून ते 20 हजार रुपयांपर्यंत आहेत, कोणतं देऊ सांगा.

आजोबा : वीस रुपयेवालां बघू बरं ! अरे याला तर मशीन नाहीये. फक्त वायरचा तुकडा आहे. मग काम कसं करणार हे?

दुकानदार : आजोबा, मशीनची काय गरज आहे? एक बटन फक्त कानात घाला आणि हा वायरचा तुकडा खिशात सोडा. ते बघून सगळेजण तुमच्याशी मोठ्ठ्यानं बोलतील.

सर : मुलांनो, उद्या आपले प्रमुख पाहुणे चंद्रावर भाषण देणार आहेत. सर्वांनी वेळेवर या.

बंड्या : सर, मी नाही येऊ शकणार.

सर : का ?

बंड्या : माझी आई एवढ्या लांब नाही पाठवणार.

गंप्या : बऱ्या काका, आईने आज जेवायला बोलावलंय.

बऱ्या काका : अरे वा! आज तुझ्या आईला बरी माझी आठवण झाली... काय म्हणाली आई?

गंप्या : आई म्हणाली, श्राद्धाला कावळे मिळत नाही म्हणून बऱ्या काकांनाच बोलावून आण. नाही तरी ते गावभर भटकतच असतात.

वेटर : (देवरामला) काय आणू, चहा की कॉफी ?

देवराम: एक कॉफी कवऱ्याला ?

वेटर : वीस रुपये!

देवराम : इस रुपयाला? आरं बाजूच्या दुकानात तर एक कॉफी दोन रुपयाला हाय!

वेटर : अरे बाबा, ते झेरॉक्सचं दुकान आहे.

शिक्षक : बाळू रोज शाळेत उशिरा का येतोस बाळ?

बाळू : सर सकाळी उठायला उशीर होतो.

शिक्षक : का बरं, रात्री उशिरा झोपतोस का रोज?

बाळू : नाही सर, बाबा म्हणतात माणसाने नेहमी मोठी स्वप्नं बघावीत. स्वप्न मोठी असतात ना ती बघण्यात जास्त वेळ जातो. म्हणून उठायला उशीर होतो.

साल्हेर किल्ला

इतिहासातील एक सोनेरी पान व मराठ्यांच्या यशस्वी युद्ध कौशल्याचा ऐतिहासिक साक्षीदार, सह्याद्रीतील किल्ल्यांचा मस्तक म्हणून आजही अभिमानाने मिरवतोय तो महाराष्ट्रातला सर्वोच्च किल्ला म्हणून ज्याचा उल्लेख केला जातो तो म्हणजे 'साल्हेर' किल्ला. हा नाशिक जिल्ह्यातील बागलाण तालुक्यातील किल्ला आहे. राज्यातील सर्वात उंच किल्ला आणि कळसूबाईच्या खालोखाल उंची असलेल्या दुसऱ्या क्रमांकाचं शिखर असा त्याचा मान आहे. १६७० मध्ये छत्रपती शिवाजी महाराजांनी सुरत लुटीच्या वेळी परतताना

साल्हेरचा किल्ला जिंकून घेतला. औरंगजेबाने किल्ला हातचा गेल्याचं कळताच सरदार इखलास खानाला साल्हेरवर आक्रमण करण्यास पाठवले. त्याने किल्ल्याला वेढा घातला तेव्हा महाराजांनी सेनापती प्रतापराव गुजर आणि मोरोपंत यांना साल्हेरकडे कूच करण्याचे आदेश दिले. १६७२ च्या फेब्रुवारी महिन्यात मराठे आणि मुघलांत तुंबळ युद्ध झाले. मराठे पहिल्यांदाच गनिमी कावा सोडून मैदानावर लढले ती हीच जागा होय. या लढाईत मराठ्यांनी मोगलांची निम्म्याहून जास्त फौज कापून काढली. तर दहा हजार मावळ्यांनी आपलं बलिदान दिले.

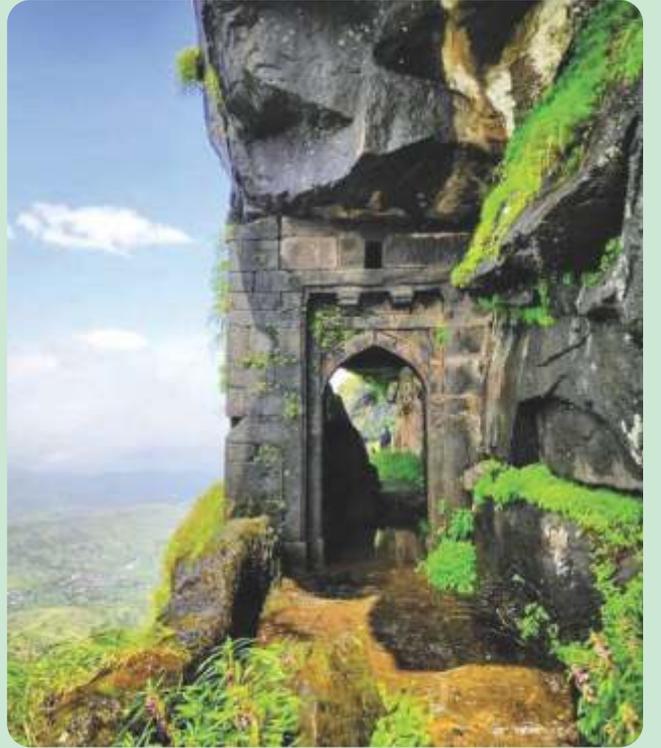

या युद्धात सहा हजारांपेक्षा जास्त घोडे, उंट, हत्ती आणि मोठा खजिना मराठ्यांच्या हाती लागला.

नाशिक जिल्ह्याच्या उत्तरेकडील भागामध्ये बागलाण प्रांत आहे तो सध्या सटाणा तालुक्यामध्ये समाविष्ट झाला आहे. हा किल्ला गुजरात सीमेवर डांग जिल्ह्याला लागून आहे. याची उंची १५६७ मीटर एवढी आहे. कोकणातून काही घाटरस्ते या परिसरामध्ये येतात. साल्हेरचा माथा चारही बाजूंनी उंच कातळकड्यांनी वेढलेला असल्यामुळे तटबंदीची फारशी आवश्यकता नव्हती. वरच्या पठारावर एक उंच टेकडी आहे. ही टेकडी म्हणजे गडावरील सर्वोच्च ठिकाण. गडाच्या उत्तर अंगाला असलेल्या पठारावर विस्तीर्ण जलाशय आहे. याला 'गंगासागर तलाव' असे म्हणतात. गंगासागर तलावाशेजारी गंगा यमुना टाके आहे. टेकडीच्या वाटेवर गुहा आहेत. गडाच्या

पायथ्याला साल्हेर निवासिनी गडकलिका देवीचं सुंदर मंदिर आहे. तसेच सिद्धिविनायक गणेश मंदिर आहे. गडाच्या माथ्यावर गुहेत दत्त आणि हनुमान मंदिर आहे. तसेच माथ्यावर रेणुकादेवीचे मंदिर आहे. साल्हेर गावात वन विभागाचे गेस्ट हाऊस आहे तेथे मुक्कामाची व्यवस्था होते.

नाशिकहून साल्हेरला जाण्यासाठी साधारण सोयीचे असे तीन मार्ग आहेत. पहिला नाशिक- सटाणा- तहाराबाद- मुल्हेर- साल्हेर. दुसरा मार्ग नाशिक- वणी- कळवण- डांगसौदाणे. तिसरा नाशिक- नांदुरी- अभोणा. हिरवाईने आणि विविधरंगी फुलांनी नटलेला साल्हेर किल्ला ऑगस्ट-सप्टेंबर या दोन महिन्यात भ्रमंतीसाठी उत्तम आहे.

ऑलिम्पिक विजेती मीराबाई चानू

टो कियो समर ऑलिम्पिक २०२० मध्ये ४९ किलो वयोगटात क्लीन अँड जर्क मध्ये ११५ किलो वजन उचलून मीराबाई चानूने ऑलिम्पिक रेकॉर्ड केलं. एकूण २०२ किलो वजन उचलून तिने सिल्वर मेडल जिंकलं आहे. तिच्या अभूतपूर्व विजयाने संपूर्ण देशात आनंदाची लहर उमटली आहे.

मीराबाईचा जन्म मणिपूर राज्यात इंफाळ मधील खेड्यात ८ ऑगस्ट १९९४ रोजी एका गरीब कुटुंबात झाला. लाकडं तोडून विकणे हा त्यांचा व्यवसाय होता. मीराबाई लाकडं आणण्यासाठी आपल्या भावंडांबरोबर जंगलात जायची. सहा भावंडात ती सर्वात लहान होती. एकदा लाकडाचा मोठा भारा तिच्या मोठ्या भावाला उचलता आला नाही. तो तिने लीलया उचलून दोन किलोमीटर दूर आपल्या घरी आणला. हे पाहून आपल्या मुलीला वेटलिफ्टर बनवावं असे तिच्या आईला वाटले. त्यावेळी मीराबाईचं वय अवघे दहा वर्ष होतं. मीराची आई म्हणाली, “आपल्याकडे जर बैलगाडी असती तर तुला एवढा भारा उचलावा लागला नसता.” मीराने आईला विचारलं, “बैलगाडी किती रुपयाला मिळते?” आई म्हणाली, “आपण आयुष्यात बैलगाडी विकत घेण्याएवढे पैसे

मिळवू शकत नाही.” तेव्हा मीराबाईने मनाशी निश्चय केला की वेटलिफ्टिंग करत गोल्ड मेडल जिंकायचं आणि ते विकून आधी बैलगाडी विकत घ्यायची. मीराने आठवीच्या पुस्तकात मणिपूरच्या कुंजराणीदेवी वरचा धडा वाचला आणि आपल्या जीवनाचं ध्येय ठरवलं, वेटलिफ्टर बनायचं.

खडतर परिश्रम करत तिने राज्य पातळीवर, राष्ट्रीय पातळीवर उत्तम कामगिरी दाखवली. आशियाई गेम्स, कॉमनवेल्थ गेम्स, जागतिक पातळीवरील स्पर्धा अशा अनेक स्पर्धेत तिने सुवर्णपदक जिंकलं २०१५ च्या ऑलिम्पिकमध्ये मात्र अपयशी ठरली. त्यातच तिला पाठीच्या दुखण्याचा त्रास होऊ लागला. पुढे कोविड

आणि लाकडाऊनमुळे सराव पूर्णपणे बंद झाला, परंतु केंद्र सरकारच्या प्रयत्नाने तिला ट्रेनिंग आणि प्रॅक्टिससाठी ऑक्टोबर २०२० मध्ये अमेरिकेत जाता आलं. तिची जिद्द आणि चिकाटी व मेहनत फळाला आली आणि टोकियो समर ऑलिम्पिक २०२० मध्ये तिने सिल्वर मेडल जिंकून आपल्या यशावर शिक्कामोर्तब केलं.

मीराबाईने आपला आदर्श असलेल्या कुंजराणी यांचा बारा वर्षे आधीचा राष्ट्रीय रेकॉर्ड २०१६ मध्ये मोडला, तो देखील १९२ किलोग्रॅम वजन उचलून!

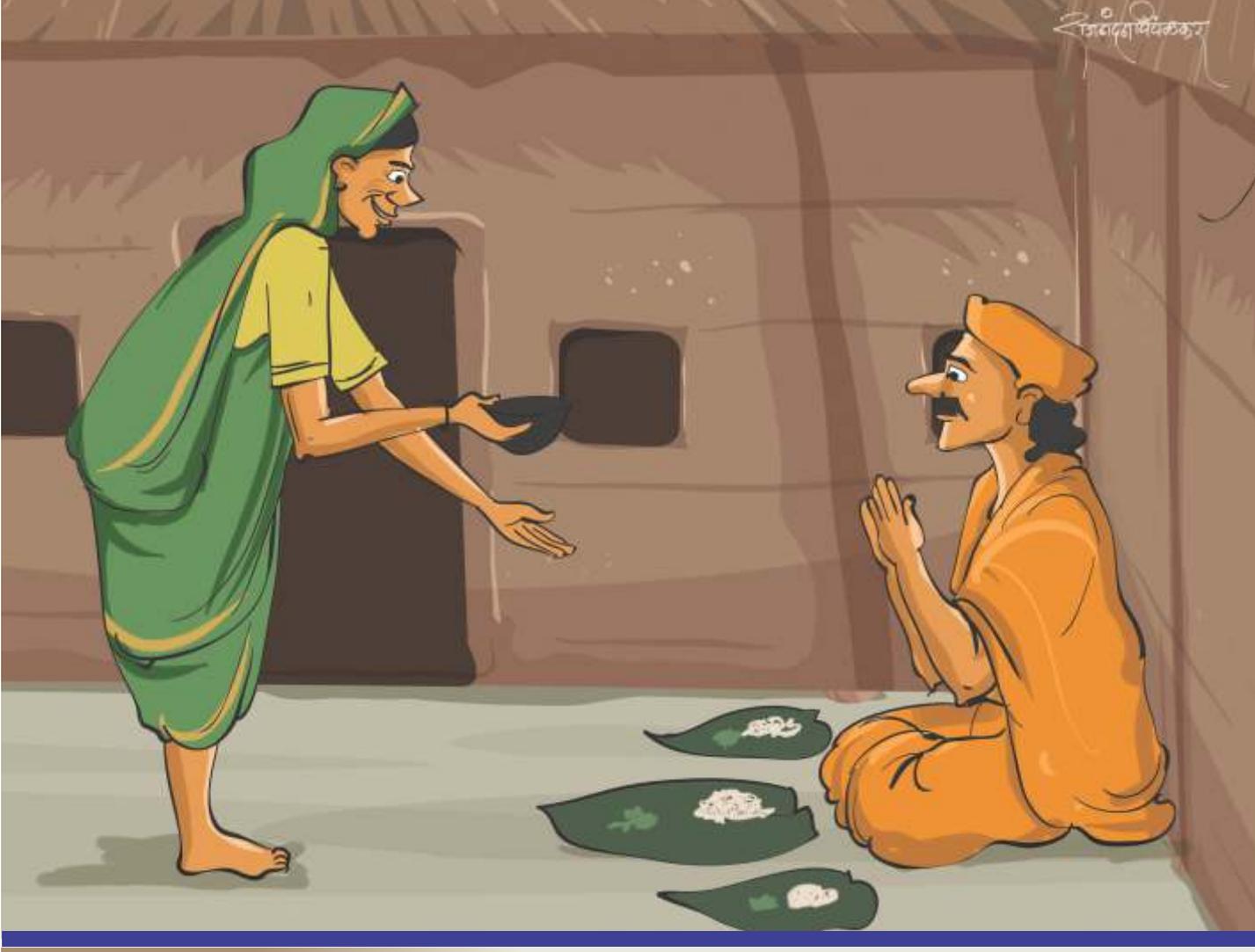
२०१७ मध्ये कॅलिफोर्निया येथे विश्वचॅम्पियनशीप स्पर्धेत भाग घेण्याची तिला संधी मिळाली. अमेरिकेचे राष्ट्रपती स्वतः तिथं उपस्थित होते. एकदा तेथील खेळाडू भोजन करत होते तेव्हा मीराबाईने आपल्या जुन्या ताटात भात वाढून आणला होता. ते पाहून राष्ट्रपतीनी विचारले, “या खेळाडूला जुन्या ताटामध्ये भात का वाढला? इथे भेदभाव केला जातो का?” त्यावर उत्तर

आलं की मीराबाई जिथे जाते तिथे आपल्या देशाचे तांदूळ

घेऊन जाते आणि तेच शिजवून खाते. राष्ट्रपतीनी याबद्दल मीराबाईला विचारलं असता ती म्हणाली, “महोदय माझ्या देशाचं अन्न खाण्यासाठी देवता देखील तळमळत असतात. म्हणून मी माझ्या देशाचं अन्न खाते.” राष्ट्रपती म्हणाले, “मी तुझ्या देशाचं आणि गावाचं अवश्य दर्शन घेईन.” त्यावर मीराबाई म्हणाली, “मी माझा देश आणि माझं गाव नेहमी सोबतच ठेवते” असे म्हणून तिने एक पुरचुंडी उघडली. त्याच्यामध्ये आपल्या गावाची माती होती. ती म्हणाली, ही माझ्या गावाची पवित्र माती आहे. माझ्या देशभक्तांचं रक्त या मातीत मिसळलेलं आहे. म्हणून ती मला अतिशय प्रिय आहे. तिच्या या उत्तराने राष्ट्रपती भारावून गेले.

२०१८ मध्ये भारत सरकारने मीराबाईला पद्मश्री पुरस्काराने सन्मानित केले. अशी देशभक्त खेळाडू मीराबाई चानू हिला पुढील वाटचालीसाठी खूप खूप शुभेच्छा.

समर्थ दर्शन : भाग - ७७

रंगनाथ स्वामी व समर्थ भागानगरमध्ये

दरवर्षीप्रमाणे रंगनाथ स्वामी भागानगर येथे जयराम स्वामींच्या भेटीला जात असत. यावेळी भागानगरला त्यांचा मुक्काम दोन महिने वाढला. भागानगरला असताना ते रोज कीर्तन करत. त्यांचे किर्तन ऐकायला हजारो मंडळी भक्तीभावाने येत. त्यांचे आदरातिथ्य करत. कुणी त्यांना भोजनाला

बोलवत. याप्रमाणे त्यांचे दिवस चालले होते. अखेर चाफळला जाण्याची तयारी झाली. तेव्हा तर लोकांची फारच गर्दी उसळली. प्रत्येकाला वाटे स्वामी आपल्या घरी यावेत. आपल्या घरी त्यांनी भोजन करावे. त्यात एक अतिशय गरीब म्हातारी होती. तिची रंगनाथ स्वामींवर फार श्रद्धा होती. एक-दोन

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

दिवसात स्वामी जाणार हे जेव्हा तिने ऐकलं तेव्हा तिच्या मनात अशी इच्छा उत्पन्न झाली, की स्वामी आपल्या घरी जेवायला आले तर आपलं जीवन धन्य होईल. पण ते येणार कसे? आपल्या घरात तर अठराविश्वे दारिद्र्य! म्हणून मनातल्या मनात खेद करत होती. रंगनाथ स्वामींचे कीर्तन संपले तेव्हा सर्व मंडळी उठून आपापल्या घरी गेली; पण म्हातारी मात्र हात जोडून डोळ्यात अश्रू आणून स्वामींच्या पुढे उभी होती. स्वामींनी तिला घरी जाण्यास सांगितले; पण ती जागची हालेना. तिच्या मनातील हेतू स्वामींनी जाणला आणि ते तिला म्हणाले, “बाई, उद्या आम्ही तुमच्या घरी भोजनासाठी अवश्य येऊ, आता जा बरं घरी!”

म्हातारीने त्यांच्या चरणी मस्तक ठेवले व म्हणाली, “गरिबावर मोठी कृपा झाली” परंतु लगेचच तिच्या मनात दुसरे संकट उभे राहिले, की स्वामींच्या बरोबर पाच पंचवीस माणसं येतील. त्यांच्या भोजनाची व्यवस्था कशी करू? तिच्या मनातील भाव ओळखून स्वामी पुन्हा म्हणाले, “बाई मी एकटाच येईन. शिष्य मंडळी येथेच जेवतील.”

म्हातारी आनंदाने घरी जायला निघाली. दुसऱ्या दिवशी रंगनाथ स्वामींनी सर्व शिष्यांना सांगितले, की “मी एकटाच म्हातारीकडे जेवायला जाणार आहे. तुम्ही सर्वांनी इथंच भोजन करा.” त्याप्रमाणे शिष्यांनी स्वामींच्या पूजा साहित्याची तयारी केली व ते साहित्य म्हातारीच्या घरी पोचते केले. दुपारी स्वामी म्हातारीच्या घरी गेले. पूजा आटोपल्यावर ते म्हणाले, “बाई आता भोजनाची पानं वाढा” म्हातारीने तीन पत्रावळ्या आणून भोजनाची तयारी केली.

मूठभर कण्या घरात शिल्लक होत्या. त्याची खीर बनवली. उसने पीठ आणून तीन भाकऱ्या व एक पालेभाजी बनवली. तीन पत्रावळ्या मांडून त्यावर भोजन वाढले. एक नैवेद्याचे, दुसरे स्वामींसाठी आणि तिसरे गाईसाठी अशी तीन पानं तयार केली. स्वामी भोजनासाठी पाटावर बसणार इतक्यात त्यांचे लक्ष पानात वाढलेल्या कण्यांच्या खिरीकडे गेलं. म्हातारीच्या घरच्या कण्यांची खीर पाहून त्यांना विदुराघरच्या कण्या आठवल्या आणि तोंडाला पाणी सुटले. एवढा उत्तम भोजनाचा बेत असताना इथं समर्थ नाहीत, हे काही योग्य नाही. समर्थ पंक्तीला आले तर किती बरं होईल असा विचार करत ते थांबले. त्यांना स्तब्ध पाहून म्हातारी म्हणाली, “स्वामीजी! आता विलंब का लावता? भोजनाला सुरुवात करा.” रंगनाथ स्वामी म्हणाले, “बाई, माझे गुरु समर्थ भोजनाला येणार आहेत. त्यांची वाट बघतो आहे.” ती म्हणाली, “कुठे आहेत ते?” स्वामी म्हणाले, “ते आता चाफळला आहेत.” तिने विचारलं, “इथून चाफळ किती दूर आहे?” स्वामी म्हणाले, “आहे दोनशे कोसावर.” दोनशे कोसावरचा माणूस आता कसा काय जेवायला येणार ? म्हातारीला यातलं काहीच कळेना. ती बिचारी अगदी गोंधळून गेली.

तिकडे चाफळला समर्थही भोजनाच्या तयारीत होते. रंगनाथ स्वामींची इच्छा त्यांनी अंतर्ज्ञानाने जाणली आणि ते कल्याण स्वामींना म्हणाले, “कल्याणा, आम्ही जातो रंगोबाकडे जेवायला!” असे म्हणून पायात पादुका घालून ते बाहेर पडले आणि भागानगरला म्हातारीच्या दारात येऊन उभे राहिले. म्हातारी त्यांच्याकडे आश्चर्याने पाहतच राहिली.

क्रमशः

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

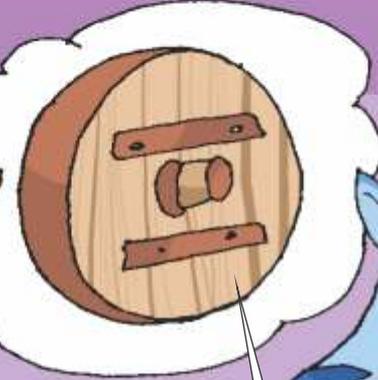
किट्टी

चित्रांकन व लेखन :
अजय कालडा

सांगा मुलानो ! मी कोणतं चित्र काढलं आहे ?

मॅडम, हे तर
चाक आहे.

लाकडी चाक

तू बरोबर सांगितलं किट्टी. हे चाकच आहे. किट्टी सायकल, बस, कार यांना जी आजकाल रबराची चाकं लावलेली आपल्याला दिसतात. तशी चाकं प्राचीनकाळी नव्हती. त्यावेळी लाकडाचीच चाकं बनवली जात असत.

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

मॅडम, लाकडाच्या चाकाचा शोध कधी लागला ?

लाकडी चाकाचा सर्वप्रथम शोध मेसोपोटामिया (पश्चिम आशिया) येथे लागला. इ.स. पूर्व ३५०० वर्षे अगोदर लाकडाचे तुकडे जोडून चाक बनविले जात असे.

मॅडम, मग याच्यात सुधारणा होऊन कसकशी प्रगती झाली. कृपया सांगा ना.

लाकडी चाकाचा विकास समयानुसार अनेक प्रकारे झाला.

प्राचीन काळी जास्त वजनदार वस्तू घेऊन जाण्यासाठी लाकडी रोलर बनविले जात असत व ते त्या वस्तूच्या खाली ठेवून त्यांच्यावरून वस्तू सहज ढकलत घेऊन जात असत.

हो, मॅडम!

पण मॅडम, स्लेज तर बर्फाळ प्रदेशात चालते.

त्यावेळच्या लोकांनी वस्तू एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी नेण्यासाठी स्लेजचा शोध लावला.

त्या स्लेजना रोलरवर बसून चालवण्याचा प्रयास केला गेला.

मॅडम या चाकाचा शोध तर फार मजेदार आहे.

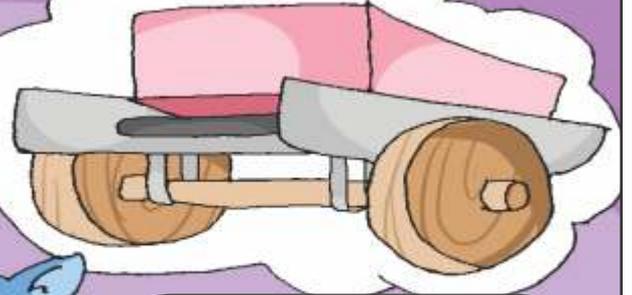

त्याच्यानंतर स्लेजच्या खाली रोलरचा उपयोग चाकाप्रमाणे होऊ लागला. त्यानंतर रोलरवर एक मोठी खाच पाडून त्यात स्लेज अडकवून स्लेजला अधिक दूर घेऊन जाणे सोपे झाले.

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

अशाप्रकारे रोलरला
चाकाचा आकार दिला गेला.

त्यानंतर लाकडी चाक लावून सर्वात
प्रथम लाकडी गाडी तयार झाली.

इ.स.२००० पूर्वं ही चाकं रथ आणि बैलगाड्यांना लावली गेली. त्यानंतर ह्या
चाकांमध्ये विकास होत गेला. त्याचा परिणाम आज आपण पाहतच आहोत.

हो मॅडम! ट्रक, बसेस
आणि रेल्वेगाडी देखील
चाकावरूनच चालतात.

पाहिलंत मुलांनो!
या चाकाचा शोध
आज आपल्या
किती कामाला
येत आहे.

हो मॅडम!

मुलांनो! मानवाच्या विकासामध्ये
चाकांचे फार महत्त्व आहे.

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

४९

संत नामदेव

(इ.स. १२७० ते १३५०)

संत नामदेवांचा जन्म २६ ऑक्टोबर १२७० रोजी मराठवाड्यात हिंगोली जिल्ह्यातील नरसी-बामणी या गावी झाला. त्यांच्या वडिलांचे नाव दामाशेटी व आईचे नाव गोणार्ई असे होते. ते शिंपी समाजात जन्मले असून त्यांचे आडनाव रेळेकर असे होते.

संत नामदेवांनी वयाच्या दुसऱ्या वर्षापासूनच विठ्ठल विठ्ठल असे शब्द उच्चारण्यास सुरुवात केली. लहान असताना ते देवळात जाऊन विठ्ठल-रखुमाई असे नामस्मरण करीत बसत. एकदा त्यांचे वडील दामाशेटी लवकर घरी आले नाहीत म्हणून नामदेवाच्या आईने त्यांना देवळात जाऊन पांडुरंगाला नैवेद्य दाखवून आणण्यास सांगितले. नामदेव नैवेद्याचे ताट घेऊन देवळात गेले व हात जोडून म्हणाले, “पांडुरंगा, नैवेद्य आणला आहे, कृपया भोजन करावे.” बाल नामदेवाला वाटले, की देव नैवेद्य खातो म्हणून ते वाट बघत बसले; परंतु देव काही

नैवेद्य खाईना. तेव्हा नामदेव रडू लागले म्हणाले, “पांडुरंगा तू जर जेवला नाहीस तर मी इथं डोकं आपटून प्राण देईन.” पांडुरंगाने त्यांची विनवणी ऐकली आणि मायावी रूप धारण करत भोजन केले. पांडुरंगाने नैवेद्य खाल्ल्याचे नामदेवांनी आई - वडिलांना सांगितले. मात्र त्यांना ते खरे वाटेना. शेवटी नामदेवांच्या इच्छेखातर पांडुरंगाने पुन्हा एकदा नैवेद्य खाल्ला. पांडुरंग नामदेवांबरोबर भोजन करत, अनेक रूपे घेऊन त्यांच्याबरोबर खेळत.

एके दिवशी संत ज्ञानेश्वर, निवृत्तीनाथ, सोपान देव, मुक्ताबाई, चोखामेळा इत्यादी संत मंडळी तेरेढोक या गावी संत गोरोबा कुंभार यांच्या घरी जमले होते. प्रत्येकाने एकमेकाला नमस्कार केला; परंतु नामदेवांनी मात्र कोणालाही प्रतिनमस्कार केला नाही. त्यामुळे मुक्ताईला राग आला, तिनेही नामदेवांना नमस्कार केला नाही. ती म्हणाली, अखंड जयाला

(पान ४४ वर)

कथा

...काय मागावे ?

वीरपूर नावाची एक नगरी होती. त्या नगरीचा राजा शूरसेन हा अत्यंत शूर व दयाळू होता. त्याची प्रजा देखील कष्टाळू व प्रामाणिक होती. त्यामुळे त्याच्या राज्यात कुठल्या गोष्टीची कमतरता नव्हती. राजा स्वतः प्रजेची काळजी घेत असे.

एके दिवशी राजा नगरीच्या बाहेर घोड्यावरून फेरफटका मारत असताना त्याला एक आश्रम दिसला. त्या आश्रमात काही ऋषीमुनी तप करत होते. परंतु त्यांच्या तपश्चर्येमध्ये काही जंगली प्राणी विघ्न आणत होते. आश्रमाजवळ पाण्याचीही सोय नव्हती. त्यामुळे ऋषीमुनींना पाण्यासाठी दूरवर जावे

लागे. राजाने हे पाहिले आणि आश्रमाभोवती मजबूत कुंपण बांधून दिले. आश्रमातच विहीर खोदून पाण्याची सोय करून दिली. त्यामुळे ऋषी मुनी प्रसन्न झाले. ते म्हणाले, “राजा! तुला काय हवय ते माग.” राजा म्हणाला, “ईश्वराच्या दयेने माझ्या राज्यात सर्व सुबत्ता आहे. तरीही मला असं वाटतं, की माझ्या प्रजेला कुठल्याही प्रकारचे कष्ट न होता सर्व सुखसोयी मिळाव्यात.”

ऋषी म्हणाले, “तथास्तु !” दुसऱ्या दिवसापासून नगरीतील सर्व कामे आपोआप होऊ लागली. प्रजेला शेतातही कष्ट करावे लागत नसे. प्रजेमध्ये

आनंदीआनंद पसरला. प्रजेला असे आनंदित बघून राजालाही खूप आनंद वाटला; परंतु जसजसे दिवस जाऊ लागले तस तसे लोकांमध्ये रोगराईचे प्रमाण वाढू लागले. लोक आजारी पडू लागले. प्रत्येक जण दुखी आणि चिंतित असल्याचे बघून राजा पुन्हा ऋषींच्या आश्रमात गेला आणि त्यांनी ऋषींना सांगितले, “सारं काही सुरळीत असूनही माझी प्रजा नेहमी दुःखी चिंतीत आणि रोगराईने ग्रस्त का असते?” ऋषी म्हणाले, “राजन! तू जो वर मागितला की कष्ट न करता माझ्या प्रजेला सर्वकाही मिळावे त्याप्रमाणे त्यांना सर्व उपलब्धता विनासायास, कष्ट न करता मिळू लागली. त्यामुळे लोक आळशी बनले.त्यांच्या शरीराच्या हालचाली थांबल्या. त्यामुळे शरीर रोगट बनले. यासाठी एकच उपाय आहे, तो म्हणजे ईश्वराच्या कृपेनं जो अनमोल देह मिळाला आहे, त्याचा वापर करून कष्टाने, घाम गाळून, श्रम करून आपला उदरनिर्वाह करणे. कारण श्रम केल्याने शरीर निरोगी राहते. मन प्रसन्न राहते. म्हणून मेहनत व कष्ट केले तर पूर्वीसारखेच आनंदी व निरोगी जीवन जगता येईल.”

राजाला आपली चूक कळून आली. आपण काय मागावे हे त्याला कळले. म्हणून तो म्हणाला, “आता असा आशीर्वाद द्या, की आम्ही सारे कष्ट करून, मेहनत करून आमचा उदरनिर्वाह करू, प्रामाणिकपणे जीवन जगू आणि ईश्वराचे सदैव आभारी राहू” ऋषी म्हणाले, “तथास्तु!”

शूरसेन राजाच्या नगरीत पुन्हा कधीही प्रजा दुःखी झाली नाही.

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

संत गोरा कुंभार

(पान ४२ वरून)

देवाचा शेजार काय अहंकार गेला नाही नामदेवांना वाटत होते, की देव माझ्याशी बोलतो, माझ्याबरोबर खेळतो म्हणजे माझा मान मोठा. मग मी कशाला कोणाला प्रति नमस्कार करू? त्यांचे हे अज्ञान पाहून ज्ञानेश्वर म्हणाले, “गोरोबा काका, तुम्ही थापटणे घेऊन कोणाचे मडके कच्चे आहे आणि कोणाचे पक्के आहे ते जरा बघा.” त्याप्रमाणे गोरोबा काका थापटणे घेऊन प्रत्येकाच्या डोक्यावर चापटी मारू लागले. नामदेवांची पाळी आली तेव्हा ते रडू लागले. सर्वांनी नामदेवांना कच्चे मडके ठरवले. तेव्हा नामदेव घाबरले आणि धावतच विठ्ठलाकडे गेले. म्हणाले, “देवा, अरे कसली ही संत मंडळी? डोकं फोडायला निघालेत. सगळ्यांनी मला कच्चे मडके म्हणून ठरवले.” त्यावर विठ्ठल म्हणाले, “बा नामदेवा, तुला गुरुची गरज आहे.

जरी म्हणसी म्या देव देखिला

तरी हा बोल भला नव्हे नाम्या जोवरी मी
माझे न तुटे

तव आत्माराम कैसेनि भेटे

मी जरी तुझ्याबरोबर खेळत असलो, तुझ्याशी बोलत असलो तरी माझे हे खरे रूप नाही. माझे मूळ स्वरूप जाणून घेण्यासाठी तुला गुरु करावा लागेल. तू अजून कच्चा आहेस, गुरुची प्राप्ती झाली की तू पक्का होशील. ओढ्या नागनाथाच्या मंदिरात जा. तिथे तुला गुरुची प्राप्ती होईल.”

विठ्ठलाची आज्ञा घेऊन नामदेव गुरु दर्शनासाठी निघाले.

क्रमशः

सामान्य ज्ञान

- 1) मगरींसाठी प्रसिद्ध असलेले राष्ट्रीय उद्यान कोणते?
अ) कर्नाळा ब) ताडोबा क) काझीरंगा ड) गीर
- 2) एव्हरेस्ट शिखर सर करणारी पहिली भारतीय महिला कोण?
अ) अरुणिमा सिन्हा ब) मलावथ पूर्णा क) संतोष यादव ड) बचेंद्री पाल
- 3) कोणत्या भारतीय महिलेने सर्वप्रथम ऑलिम्पिक पदक मिळवले?
अ) मेरी कोम ब) सायना नेहवाल क) करनाम मल्लेश्वरी ड) साक्षी मलिक
- 4) रिंग हे कोणत्या खेळाच्या मैदानाला म्हणतात?
अ) बॉक्सिंग ब) कुस्ती क) बॅडमिंटन ड) हॉलीबॉल
- 5) प्रसिद्ध हवामहल कोणत्या राज्यात आहे?
अ) बिहार ब) राजस्थान क) कर्नाटक ड) पश्चिम बंगाल
- 6) जगातील सर्वात मोठे बंदर कोणते?
अ) सिडने ब) मुंबई क) कोलंबो ड) इस्तंबूल
- 7) जगात सर्वाधिक साखरेचे उत्पादन कोणत्या देशात होते?
अ) चीन ब) रशिया क) भारत ड) ब्राझील
- 8) खालीलपैकी कोणती व्यक्तिरेखा महाभारतातील नाही?
अ) अधिरथ ब) कृतवर्मा क) सात्यकी ड) विश्वामित्र
- 9) लिखाणासाठीचा कागद कोणत्या देशाने प्रथम तयार केला?
अ) भारत ब) जपान क) चीन ड) इंग्लंड
- 10) कोणते जीवनसत्व पाण्यात विरघळते?
अ) ड ब) क क) अ ड) ब

उत्तरे इतरत्र

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

कथा

शास्त्रांचा अर्थ

आ पल्या धर्मशास्त्रानुसार शरीरातील प्रत्येक इंद्रियांची एकेक देवता मानलेली आहे. हाताची देवता आहे इंद्र. मुखाची देवता आहे अग्नी. त्यामुळे आपल्या हाताने मुखाला मारलं तर त्याचा दोष त्या व्यक्तीकडे न जाता हाताची देवता इंद्र आहे म्हणून दोष इंद्राकडे जातो. असे शास्त्र सांगते.

हे शास्त्र जाणणारा एक विद्वान ब्राह्मण होता. त्याने आपल्या घरापुढे एक

सुंदर बगीचा बनवला होता. त्या बागेतील हिरवळ पाहून एक गाय बागेत शिरली. त्यामुळे फुलाझाडांचं नुकसान झालं. हे पाहून ब्राह्मण संतापला. त्याने मोठा दगड घेतला आणि गाईला मारला. गायीच्या वर्मावर घाव बसल्याने गाय तात्काळ मरण पावली. ब्राह्मणाला गाईच्या हत्येचं पातक लागलं.

ब्राह्मणाला शिक्षा देण्यासाठी यमदूत आले. तेव्हा ब्राह्मण म्हणाला, “यात माझा

काहीही दोष नाही. हा दोष तर या हाताचा आहे. कारण या हातानेच गाईला दगड मारला आणि शास्त्र सांगते हातांची देवता इंद्र आहे.त्यामुळे गाईच्या हत्येचं पाप इंद्रालाच लागेल. म्हणून तुम्ही इंद्रा लाच शिक्षा करा.”

ही गोष्ट इंद्रदेवांना समजली. तेव्हा इंद्रदेव वेश पालटून ब्राह्मणाकडे आले. सोबत दोन यमदूतही होते. आपल्या दाराशी आलेले तीन अतिथी पाहून त्या विद्वान ब्राह्मणांने त्यांना भोजनासाठी आग्रह केला. भोजन करुन निघताना इंद्रदेवाने ब्राह्मणाच्या बागेची खूप स्तुती केली. इंद्रदेव म्हणाले,“ही बाग सामान्य माणूस फुलवूच शकत नाही. ही तर स्वर्गातील एखाद्या देवतेनेच फुलवली असेल.” त्यावर ब्राह्मण पटकन म्हणाला,“छे छे ! मी एकट्याने स्वतःच्या हातानं ही बाग फुलवली आहे.”

हे ऐकताच ते तिघेही अतिथी आपल्या मूळ रुपात आले. इंद्रदेव म्हणाले, “यमदूतांनो, या ब्राह्मणाला पकडून कठोर शिक्षा द्या . कारण बगीच्या फुलवला तर म्हणतो, मी फुलवला, आणि गाईची हत्या इंद्राने केली काय?” आता ब्राह्मण पुरता फसला होता.

माणसं शास्त्रांचा अर्थ आपापल्या मनासारखा काढत असतात. मोठेपणा असेल, कर्तृत्व असेल ते स्वतः कडे घेतात आणि दोष मात्र स्वतःकडे न घेता दुसऱ्यावर टाकतात; परंतु माणसाने कितीही चतुरपणा दाखवला तरी आपल्या कर्माची फळं आपल्यालाच भोगावी लागतात हेच खरं!

कविता

लहानपण देगा देवा

लहानपणीचा ठेवा ।
मोठेपणी आम्हाला ।
घाल का तुम्ही देवा

लहानपण किती छान
खेळता खेळता सारे
हरपून जातात भान

बिनधास्त असती सगळे
नसते भीती कोणाची
ताई,दादा अन् आई, बाबांची

नसे मनात कसला गुंता
काय होईल,कसे होईल
उरी नसतात चिंता

खोड्या काढून झाल्यावर
निरागसता नेहमी यांच्या
झळकते चेहर्यावर

किती सुंदर होईल
मोठेपणी सुद्धा देवा
लहान बनता येईल

जरी आम्ही मोठे असू ।
परी निर्मळता जीवनी ।
सदा अनुभवत राहू

– सौ.वासंती भोसले (सांगली)

हसती दुनिया
सप्टेंबर २०२१

ट्रू इल फिश

हा मासा अँग्विलिडी कुळातील आहे. अँग्विलीफॉर्मस् मध्ये १९ कुळांचा समावेश असून ११० वर्ग आणि अंदाजे ६०० प्रकारच्या जाती आहेत. जवळ जवळ सर्व प्रकारचे इल मासे हे आक्रमक स्वभावाचे असतात. 'इलेक्ट्रिक ईल' आणि 'स्पिन्सी ईल' या दोन माशांचे ट्रू इल फिश मध्ये बरेच साम्य असले तरी हे दोन्ही मासे अँग्विलीफॉर्मस् या वर्गात येत नाहीत. ट्रू इल हा मासा प्रसरण पावणारा मासा आहे. तो त्याचे शरीर त्याच्या ईच्छेप्रमाणे कमीजास्त लांबवू शकतो. त्याची लांबी ५ सें.मी. असून त्याला हलणारा असा एकच जबडा असतो. त्याला बाजूचे आणि पोटाकडचे पंख नसतात. पाठीवरचा पंख हा शेपटीपर्यंत पसरलेला असतो. त्यामुळे त्याच्या शरीराचा आकार हा एखाद्या

चपट्या रिबनप्रमाणे दिसतो. सरपटणाऱ्या प्राण्यांप्रमाणे तो पाण्यात पोहतो. हा समुद्राच्या तळाशी वसती करून राहातो. तो बहुतेक चिखलात रुतून बसतो किंवा तळाशी बिळं करून त्यात राहातो. त्यांच्या बिळांना 'इल्स पिटस्' असे म्हणतात. अँग्विलिडी कुळातील काही मासे मात्र नदीच्या गोड पाण्यात राहाताना आढळतात. गर्भधारणेच्या काळात मात्र ते समुद्रात येतात. समुद्राच्या तळाशी ते ४००० मीटरपर्यंत खोल जातात. ट्रू इल हे मासे अतिशय वेगाने पट्टीचे पोहणारे मासे आहेत. यांचा लार्वा हा पारदर्शक असतो. त्यामुळे इतर माशांपासून त्यांचे संरक्षण होते. पाण्यातील किडे आणि लार्वा व बारीक मासे यांचे खाद्य आहे.

-संग्राहक : स्वप्निल वि.ऱ्हाटवळ

पारदर्शक लार्वा

उडणारे पान (कॅलीमा)

नै सर्गिक समरुपता हा बऱ्याचशा कीटकांनी अवलंबलेला बचावाचा पवित्रा आहे. हे कीटक त्यांच्या या रंगामुळे आणि आकारामुळेसुद्धा आजूबाजूच्या वातावरणात एवढे तंतोतंत मिसळून जातात की, त्यांच्या भक्षकांना त्यांना वेगळं ओळखणं शक्य होत नाही. याच कारणासाठी संपूर्ण जगात प्रसिद्ध आहे ती 'ऑरेंज ओकलीफ' अथवा 'डेड लीफ' ही फुलपाखराची जात. ही जात भारतात पूर्व आणि दक्षिणेतील काही जंगलांत आढळते.

महाराष्ट्रात आणि मध्य भारतात जरी ही जात दिसत नसली, तरी त्यांचं चूलत भावंडं असणारी 'ब्लू ओकलीफ' फुलपाखरं आपल्याकडे आढळतात. 'कॅलीमा' हे या फुलपाखराचं शास्त्रीय नाव आहे. या ग्रीक शब्दाचा अर्थ आहे, 'अतिशय सुंदर दिसणारे.' अर्थातच, हे नाव सार्थ असंच आहे. या फुलपाखराच्या पंखांचा आकार, त्याच्या

पंखांचा रंग आणि नक्षी यामुळे ते अगदी सुकलेल्या पानासारखं दिसतं. बऱ्याचशा जातींमध्ये या फुलपाखराच्या पंखांची खालची टोकं अथवा शेपट्या थोड्याशा बाहेर आलेल्या, बोथट आणि वळलेल्या असतात. विश्रांती घेण्यासाठी झाडाच्या खोडावर किंवा फांदीवर बसताना हे फुलपाखर उलट बसतं. यावेळेस या शेपट्या त्या फांदीला अथवा खोडाला अगदी पानाच्या देठासारख्या चिकटल्याप्रमाणे दिसतात आणि या सगळ्याचा एकंदर परिणाम म्हणजे एखादं वाळकं पानच झाडावर आहे, असा आभास निर्माण होतो. याशिवाय, सुकलेल्या पानावर जशा शिरा, डाग, ठिपके अथवा बुरशी आलेली असते, तसं सर्वकाही या फुलपाखरावर दिसतं.

उन्हाळ्यात आणि पावसाळ्यात या फुलपाखरामध्ये वेगवेगळी रंगसंगती बघायला मिळते. फुलांच्या आसपास हे फुलपाखर दिसण्याची शक्यता जरा कमीच असते. याउलट, सडलेली, अतिपक्व फळं, झाडांचा रस, चीक, डिंक, प्राण्यांची विष्टा याकडेच ही जास्त आकर्षित झालेली दिसून येतात.

-संग्राहक : अंकित चं. जाधव

रंग भरा

सामान्यज्ञान उत्तरे

१. ब
२. ड
३. क
४. अ
५. ब
६. अ
७. क
८. ड
९. क
१०. ड

श

ब्द

को

डे

१
२
३
४
५
६
७
८
९
१०

१ सं	स	२ द		३ स	व्ही	४ स
स्का		५ ला	हो	र		त
६ र	ज	ई		७ दा	द	रा
दी		८ ला	तू	र		
९ प	१० ना	मा			११ ह	
	र		१२ जा	ने	वा	री
१३ ज	ळ	गा	व		मा	
म्मु			१४ ई	ड	न	

॥ तू ही निरंकार ॥

गुरु ही सुमिरण गुरु ही पूजा गुरु ही पूजा का घर है। गुरु ही है जगदीश्वर सन्तो और गुरु परमेश्वर है।
पाप विनाशक धर्म का रक्षक सतगुरु सच का पालक है। कष्ट निवारक पीडा नाशक सतगुरु जग का नायक है।
सच्चे मन से और लगन से जो सद्गुरु को ध्यायेगा कहे 'हरदेव' वही जन जग में सकल पदारथ पायेगा।

शंकरराव जाधव
मुखी, वाई तालुका

सर्वासाठी... सर्वकाही...
एकाच ठिकाणी...

लग्न बस्त्याची
खास सोय !

अविनाश शंकरराव जाधव
प्रचारक, सातारा झोन

THE COMPLETE FAMILY SHOWROOM

मनमोहक साडया | ड्रेस मटेरिअल | मेन्स वेअर | चिल्ड्रन्स वेअर
| लेडीज वेअर | सुटींग शर्टिंग | रेमण्ड सियारामचे विक्रेते

ऐ मन मेरे सुमिरण कर ले सुमिरण से सुख आयेगा। घेरेंगे न संकट तुझ को भवसागर तर जायेगा।
दम दम पल छिन नाम का जो जन करता अमृत पान है। ऐसे जन को जग में सन्तो मिलता जीवन दान है।

गुरुसिख है सन्तान गुरु की गुरु पिता गुरु माता है।
कहे 'हरदेव' कि एक अटूट ये शिष्य गुरु का नाता है।

९९९, हरिहरेश्वर प्रतिक, आय.डी.बी.आय.बँक शेजारी, ब्राह्मणशाही, वाई (जि.सातारा)
फोन नं. : 9766727262 / 8999859073

RNI No. MAH/MAR/2004/15105
Postal Regd. No. MCE/78/2019-2021
WPP Licence No. MR/TECH/WPP-164/East/2019-21
Publishing date on 1st of every month
Posted at Mumbai Patrika Channel Sorting Office,
Mumbai-400001 on dated 1st of every month

जनार्दन एच्. पाटील
इनोवेल प्रमुख-नाशिक क्षेत्र

॥ तुम्ही निरंकार ॥

ऑफिस : गाळा नं. १,४,६,८ महावीर इंडस्ट्रियल इस्टेट,
नारिंगी फाटा, विरार (पूर्व),
ता. पालघर, जि. ठाणे - ४०१३०५ (महाराष्ट्र)
कार्यालय : (०२५०) २५२७३२०/९८२२८८५२६
ई-मेल : rajindustries2010@yahoo.in
janardanpatil6500@gmail.com
वेबसाईट : www.vijayaengineeringworks.com
www.rajindustries.net.in

मे. विजया इंजिनिअरींग वर्क्स

मॅन्यु : स्पेशालिस्ट प्लास्टिक
इंजेक्शन मोल्ड आणि ब्लो मोल्ड
(घेर ओरम टाईप डार्ज)

मे. राज इंडस्ट्रीज

मॅन्यु. फार्मास्यूटिकल्स कॅप्स (कोलॅप्सीबल आणि लॅमी ट्युब कॅप्स),
पेस्टीसाईड पॅकेजिंग, एच.डी. आणि पी.पी. बॉटल

बाबाजी कंस्ट्रक्शन कं.

सिडको आणि सरकारमान्य प्राप्त १ रुम हॉल किचन, २ रुम हॉल किचन
दुकानाचे गाळे तसेच इन्डस्ट्रीअल गाळे कर्ज सुविधांसहित योग्य भावात मिळतील.

जनार्दन ह्या. पाटील
धीरेंद्र रा. पाटील

राजेश च. पाटील
कुशाळ रा. पाटील